

VTK 29/1
P. T. Dr. Jan Slavík
Praha IV., Ložetánské nám.
8.109.

PRANA 70
21. II.
Число 12 (17)
Прага

УКРАЇНСЬКИЙ СОКОЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Іван Боберський.

IV Зіздові Українського Сокола за кордоном.

Бажаю Вам у Вашій праці витривалости та віри в успіх. Величезна робота перед рухливцями. Треба впоїти в нарід, що переживав нещасті та розчарування, віру в свої власні сили, переконати його, що він не є немічним, несправним, безсильним, що в нім скриті сили, які можуть досягнути непобідимої мрії.

Виділи Ви, як малий потічок збирає другі потічки, як він росте в ширину й глибину, як притягає до себе ріки, став сам рікою, глибокою, що викололобав собі свою власну дорогу, пробивав скелі, виривав глибокий яр лише для себе одної?

Українські рухливці-соколи бажать розбудити в кожнім українці віру в силу свого тіла й духа, зєднувати поодинці менші сили разом, щоб вони йшли одною струєю, яка промощує собі дорогу туди, куди вона хоче правувати.

Це праця десятиліть, праця, яка лише поволі веде до цілі. А проте вірте в успіх. Не тратьте терпеливості без огляду на труднощі, перепони, напади, помимо аневіри, якою Вас хотять за-

дуїти люди, що плитко думають і Вашої цілі та Ваших змагань не хочуть зрозуміти і не хочуть оцінити, ані Вас послухати.

До глухих треба говорити ще голосніше, до тупих треба промовляти ще ясніше, до лінивих належить братись ще горчіше, до байдужих ще гостріше, до криничників ще розумніше, до аневірних і хоробливих на душі ще лагідніше.

Хоч Ваша праця адзється декому безвиглядною відвагою, бо малий гурт людей хоче надати мільйонам силу волі, гарт тіла, завняття душі, але вона увінчується успіхом, бо добра, здорова думка завжди перемагає нездорову, лиху думку, праця перемагає лень, рух перемагає безділля, витривалість побіджує хиткість, розум побіджує нерозум, запал пориває бездушних.

Розбуджуйте, побратими-рухливці, тяжких, неповоротних, бездушних, сонливих, неумних. Проводьте українців до злуки, карності, сили й побіди.

Любана, 22. I. 1936,
Югославія.

Заграничний Історический Архивъ
АРХИВ
№ 0-13597
Рускы

Заповіт чину.

(Покліні Невідомому Воїнові під Крутями.)

Кожна чергова річниця неабутнього для українців дня 29 січня 1818 року пригадує і пригадуватиме нам і всім нашим дальшим нащадкам трагічно-аворушляве, героїське просте й коротке поняття: Крути!

Того зимового дня станув був чинно Український Студентський Курінь до своєї рішальної оборони української честі від аловорожного пінічного нападника. Нехтуючи виском і славою, прагнули ті лицарі з цвіту українського юнацтва лише одного: виконати до останнього хвиля свій обов'язок перед Нацією.

І zagrożену українську честь оборонили були тоді крутянські герої як найкраще. Хоч і подолані арадою та смертю, проте не переможені — встояли аж до загибуні. Знесилені молодецьки недосвідом і лютістю ворожого вогню, не захатили вони ані під помилково-трагічним вогнем з боку сусідніх сівковників. Ворожа навала справила нашим Крутянським юнакам криваву траву, проте вихвалювати свою побіду над ними посоромилася навіть вона — безсоромна.

Українська Нація поховала своїх крутянських синів-вибранців на чудовій-Ассольській-Могили в Києві. На ту власне Могилу понад кручею біля Дніпра задивляються очі всіх українців — із цілого світу — щороку 29 січня. Дорогі наші хлопці, не всі правда, там слять вічним сном після свого останнього чину.

Стаючи до оборони української честі, крутянські юнаки виростили були рантово до історичної ролі речників українського національного сумління. Було це в тяжкій іспитовій добі для цілої нашої нації.

Коли українська патріотична молодь інтуїтивно прагнула була незалежної України, то чинало впливових і провідних українців кохалися ще по інерції в федеративно-автономістичних яриях. Коли ця молодь поривалася до української „своєї правди і волі“, коли цвіт цієї молоді прагнув самопосвяти і революційних чинів для власної державности, то ті, які мали бути для молоді вірцями, все ще оглядалися на задні колеса минулого поневолення...

Але коли покликали були ту палку молодь до чину, то крутиці не завагалися наставити свої груди супроти ворожих стрілів. Крутицькі юнаки промовили тоді за всю українську молодь і покликали всіх до чину в збройній боротьбі за Українську Незалежність та Державність.

Небагацько привниц отих Крутицьких героїв залишилися відомими для нас, сучасників. Але й наш Невідомий Воїн під Крутами залишиться на вічні часи для всіх українців дорогим і багатозначним символом.

Крути — це символ беззастереженого прагнення свободи.

Крутиці знали, що: *„світ посідає той, хто його здобуває“; „ділати — не словами“; „не плочем — а мечем“; „не лебедити — але стріляти“...* Тому вони, люблячи Україну і дбаючи про *„народню честь, сміле око, сильні груди,*

мало слів, а для багатьох, пішли, не хитаючися, — всі вперед, всі враз — навіть на смерть...

Заповіт Крутичів — заповіт чину!

Для українських, зокрема соціальських, рухівців і рухівчочок „Крути“ є особливо символічним поняттям.

Крути — це побратимство чину аж до загибуні.

Українська молодь взяла вже на себе обов'язок плекати Крутицький Культ, як символ виконання обов'язку перед Нацією — аж до останку.

Зокрема чуло і щиро виявила себе щодо Крутицького Культу українська пластова і студентська молодь.

Українські рухівці і рухівчочки, а передовсім — українські соколи і сокілки — повинні виступити за основу свого гартування до служення власній Нації! **Заповіт Крутичів — заповіт чину.**

3 життя Українського Сокольства в Краю.

3 нагоді річниці Першого Листопада відбувся по всіх соціальських гніздах святочні сходина членів. Головною частиною програми цих сходин був реферат про значіння Першого Листопада та спомини учасників наших національних змагань.

Особливо святочно відбуло 1-листопадове Свято Українського Сокольства Львова, яке із всіх місцевих гнізд (Сокол-Батько, Сокол III, Сокол IV, Сокол V, і Сокол Клепарів) виконало до берегів в дні 3 листопада ц. р. руханову пісню Сокол-Батька. Свято відкрив голова Сокол-Батька побр. Івж. Михайло Хринович зквітосю промовою, про зміст якої згадав пам'ять погибленим у національній боротьбі Сокола. Співувала історична розвідка побр. виконавця М. Заклинського про хід національних змагань з вісничі спомини учасників війни та інші важливі точі.

3 наступленням морозів соціальські площі у краю опустіли. Рухівці перенесли свої зібрання до рухівців.

Рухівцям у повнім тог слова значінно в нас, вола де-звілля зміжками, майже нема. Заступають їх звичайні зібрання чи палі. Деякі гнізда і також працівники не поспівають. Тут потреба ще великого нахвалу праці. Щоби рух не залмер, пропонуємо Сокол-Батько цим гніздам організувати лещетарські секції. І справді ця діяльність прийматися. Вже попередній рік праці працівники у нас і в інших гніздах число 1000 Соколів, які ідали на лещетах.

Переводимо суперництво між гніздами в першество в 1935 році викладало багато добрих сторін і причиною до відсаження діяльності гнізд. На цій основі Старшина Сокол-Батька усталила новий план діяльності для гнізд на 1936 рік. Цей план звертає головну увагу на соціальне виконання поодиноких членів та їх правильний тілесний розвиток. Попри значній соціальській діяльності гніздо об'єднане окремістю у своїй внутрішній та. „Пробу найкращого Сокола-Рухівця“, які вже на меті через змагань чинили вступити загаль членів до інтенсивної соціальської праці. **МІТ.**

IV Зїзд Союзу.

26 січня 1936 р. відбувся в Празі IV Зїзд Союзу Українського Сокольства за кордоном. Мав він виключно діловий характер. Запрошення нікому не посилалось. А проте на Зїзд, зрім учасників-делегатів соціальських гнізд, членів збройних організацій та побратимів і сестер, прибуло досить гостей, між ними були й гости з Підкарпаття — адвокати: др. Р. Ветринювич та др. С. Юська.

Староста Союзу Івж. П. Цісар, відкривши Зїзд та привітавши гостей і учасників Зїзду, запросив до Президії коменданта Союзу Українських Пластунів-емігрантів проф. Р. Лісовського.

Посланий Почесного Голови Союзу проф. Івана Боберського (надруковано в початку) зробило на присутніх глибоке вражіння.

Привітання побр. Івж. Ф. Мороза, б. старости Українського Сокола в Подєбрадах, мало реалістичний характер: „... Довідався я, що наш єдиний вісничий соціальський орган „Український Сокол“ з причини недостачи грошей має в містечку перейти на двозмісиччя. Так статися ніколи не сміє, бо це буде крок назад. Дотримуючись нашого гасла „Все вперед — всі враз“ пропоную на присовіть фонд „Українського Сокола“ 300 кор. ч., які вказано на примичну адресу... Мусимо смілою соціальської цієї думки в повній силі тузи, куди теоретично та інстинктивно душка і до нас зариває планове калічення та нищення душі й тіла дорозга наш братів, Мусимо бути самими, едтиними й незалежними в першу чергу самі, щоб мати змогу помогти другим. Хто сам собі не дасть ради, марне річ від таких сподіватись помочи народної. Отже не слова, не лайні суверечки, не задрість, не умовання від праці, а викладай чин, згадай, дійсно побратимство та загал до конструктивної праці — до незалежності. Нагорода за це? Подяка? Ні, так, які слова! Провідиши зирно хай буде всім нам — Добро Українці!...“

Різно ж надіслали подорожження: б. начальник Союзу Івж. І. Гудяк і Підкарпаття, гніздо Українського Сокола в Либереці та інші.

Комендант СУПЕ проф. Р. Лісовський в свою привітальну записку просвідчивність мети у властивості і соколі, що в своїй праці для добра Батьківщини йдуть побіч, а коли буде потреба — стануть в одні ряди для великого чину...

Др. Р. Ветринювич з Підкарпаття та в. К. Мельник за ЦЕСУС побачили Рідному Сокольству успіху в праці.

Виконано Союзу змислою короткий реферат про Крути. На такі контрасти Крути-Тернопіль чин українських юнаків у відданності Батьківщині сива у недосміну виступив. День 29 січня — бою в Крутих хай буде святом всіх нас, що стремлять до віднесення українців до рівня скартанців і їх фізичній спроможності та моральної силі мужеських чеснот. Не в суванні елегантним зіттанням власно хвалено шанувати своїх національних героїв, але постійно в радості оптимістично-творчого руху гартувати національній ідеалізм нашної кошти так, щоб ніколи не було морального захоплення навіть за найважливішим обставинам...

Заїт членів Управління робочого справши Івж. В. Дарган. В цьому звіті відкреслено, що праця до мануальний період була сферована на поглиблення попередніх досвідів. В вступив на одну гніздо про: 1) участь у міжній академії 29. XII. 1934 по академії М. Грушевського та 2) в похороні 17. I. 1935, секретаря Союзу Славенського Сокольства побр. В. Штепана, 3) вказавши в березні 1935 р. зноски з Соколом Сокола Корольства Югославії в обмін вказавши, 4) участь у Крайовому адміністративному Сокольстві в Таборі 5—7 липня, де українці приймали як соціальських гостей в відповідних братерських відношеннях та 5) у відкритті 22. IX. 35, пам'ятника першому старості ЧОС

СОКІЛ.

*Сокіл літа високо,
Сонцю і бурі-свічі
Острє соколе око
Дивиться просто влічі.*

*Кігті — кігтити хмару,
Днів — щоб її клювати.
Крил заманих ударі —
Рвати її на шматки.*

*В кожну мить готовий
Кинуть кубло колоче, —
Зриють, як стріл раптовий,
Що немилуче влуче.*

*Сокіл літа високо,
Сонцю і бурі-свічі
Острє соколе око
Дивиться просто влічі.*

др. Я. Подлішню в Празі-Лібі, 6) передачу 28. X. 35 соціального вранору Т-ва Українського Союзу в Подбратцях гнізду Українського Союзу в Пардубіцях I. і т. д.

Заступник начальника Союзу побр. Фр. Коргош охарактеризував руханкову чинність в найбільш активних гніздах Союзу, які в цифрах відслідкувалися впродовж цілий 1935 р. змалював так:

Гніздо	Вірванки годин	Всього вертало члн. годин	Занешлося на вертанні	Найбільша участь	Найменша участь	Пересічно на годину
Прага	56	504	32	16	4	9
Пардубіце	54	483	18	16	5	9
Лібереш	92	495	11	11	1	5.5
Ржевице	61	305	8	8	3	5
Разом	263	1.787	69	51	13	28.5
Руховички:						
Прага	56	280	12	10	3	5
Ржевице	61	1.159	32	31	14	19
Разом	117	1.439	44	41	17	24
А всього	380	3.226	113	92	30	52.5

До цієї статистики впродовж року не включено впродовж членів Союзу, що вправляють в чеських руханкових товариствах. Протягом минулого року помітний пріріст руханкової чинності в Празі, але зменшення в Ліберші. Позади у Празькому гнізді відбуваються вертан національних танців від проводом побр. М. Сорана.

Заступниця начальника сестра М. Антоновичина в свою короткому звіті охарактеризувала руханкову чинність сестер в Празькому гнізді. Тут, крім значної руханки, національних танців, відбуваються ще впродовж ретраційної руханки від проводом сестри О. Сіропольска. Помітно позитивне вплив організувати руханкою нашого жіноцтва.

Вихованні Союзу інж. В. Прохода в свою звіті значно про понитивну роль часопису „Український Союз“ в пропаганді серед українського громадянства здорових основ руханки й спорту. Рівно ж надіслав статей та заміток на руханково-соціалістичні теми до інших укр. часописів має позитивне значіння. Треба так довго думати свело української байдужості до руханки, поки відзначення руханкової чинності не набере стихійного характеру. Часопис „Укр. Союз“ розскається в кількості до 800 примірників, а передплату на нього, крім обов'язкової передплати членів Союзу, надіслало лише 60 осіб. Аби повернути соціалістичну пропаганду, необхідно вжити грошей від безробітних, що зв'язані Соціалістичною, але так, що могли б внести передплату, належить адержати всякому часопису, бо добра від них чекати не доводиться.

Відповідальним редактором часопису був інж. П. Цісар, надіслав погодився передати відповідальне редакторство др. Я. Якубіській, фактично ж редакторство по старому буде належати виконавчій Друзі „Українського Союзу“ переводиться у побр. Ст. Турюта на невелику плату. Аби дотриматись і надати гасла „Ні війни, ні слави“ запропоновано обрати побр. Ст. Турюта технічним референтом нашого видавництва, що Зіад прийняв одлескама.

7 та 9 травні 1935. відбувся в гнізді Українського Союзу в Празі соціалістичний (ідеологічний) курс. 13 жовтня на товариських сходках гнізда Українського Союзу в Ліберші був оголошений реферат про падіння Українського Соціалізму, а 27 жовтня на таких же сходках в Пардубіцях реферувалося про Соціалізм, чеський 28 жовтня та український 1 листопада і 22 січня.

Зі звіту скарбника др. Я. Якубіського видно, що загальної перебуток за минулий рік був 6.633 кор. ч. 95 г., надати 6.388 кор. ч. 85 г. та мається готівкою 245 к. ч. 10 г. Господар побр. І. Лозанек внаслідок звіту про стан майна, одностороні, руханкового збрания тощо.

Резізія комісії під головуванням інж. В. Моравніна перевела резізію справ секретаріату, скарбника, господаря та майна все в належному порядку.

Звіт про чинність Українського Союзу в Празі подав староста гнізда проф. М. Любінецький, в якому значно про збільшення діяльності та про сароби легалізувати гніздо в юридично врані Товариство. 11 травня члени гнізда склали урочисту соціалістичну обітницю, а після того була руханкова внаслідок з відомою забавою. 5—7 липня члени гнізда під проводом начальника побр. Фр. Коргоша приймали участь у заїзді на Краєвий одні Соціалістичній в Таборі. 31 грудня 1935 союзу й союзу в укр. народній врані дуже успішно вступили в національними танцями на зустрічі Нового Року в Празькому Союзі. 11 січня 1935 р. на III славянському вечері з характером фестивалю славянських танців, що урядило чеське руханкове Т-во „Соніа-Сіліва II“, інші союзи й союзи в внаслідок виконанні національних танців мали великий успіх та зайняли в тому фестивалі перше місце. Внаслідок руханкової чинності в гнізді поширилося, а в його ряди вступили найактивніша молодь української колонії в Празі.

Звіт про чинність Українського Союзу в Пардубіцях подав староста гнізда інж. В. Моравнін. Крім його були делегатами на Зіаді начальник побр. Фр. Дворжак та Гр. Якубі. Гніздо успішно розвивало свою чинність. Б воно невелике, має всього 23 члени, з них 17 вправляють руханку. Але Урава гнізда дуже не про кімнатку, лише вість членів. Ліше має небагато, але танки, що тисячі поведуть за собою, ніж танки, яких першої зустрічної може авести на майдані. В руханковій чинності члени гнізда приймали участь майже в усіх урочистих матерій Т-ва „Союз Пардубіце I“, з них найбільшим був заїзд 30 червня 1915 р. до Чеської Триєбони на ювілейний (50-літ.) одні Східночеської соціалістичної округи Північної. 28 жовтня 1935 р. гніздо одержало в рук старости Союзу вранор Т-ва Українського Союзу в Подбратцях та перевело його духову спадщину й традиції в внаслідок чеснот добрих громадян та оборонців Ватівішчини. Роблячи нахило до юридичного оформлення гнізда в Товариство будь то в філію „Союзу Пардубіце I“, або в самостійну організацію. В червні місяці гніздо має намір зробити заїзд на соціалістичний одні в Бретіславі.

За Український Союз в Ржевицях доповів староста гнізда др. А. Яковенко. Руханкова чинність гнізда, як то видно в внаслідок внаслідок звіту про відслідкування впродовж року, дуже добра. Організаційно браку стариних побратимів та сестер, що могли б зайіти до складу Урани та працювати в інших галузях соціалістичної чинності. Старші громадяни в Ржевицях, як і впродовж, мало цікавляться Соціалістичною. А проте Ржевицьке гніздо внаслідок національно-адороний доріст та сподівається поширення своєї чинності.

Пасивні заїти в чинності гнізда Українського Союзу в Ліберші надіслали 6. начальник побр. В. Гресьєк та 6. сарбник побр. Т. Кошик. Зі звіту начальника видно, що добре розпочата руханкова чинність на всьому минулого року на осім зменшилась до мінімуму. Звіт сарбника складеться переважно в доповіді на адресу керівництва соціалістичної (ідеологічної) байдужості руханки, рівноправності поваж членів в старини „впродовж“

КУТОК ГУМОРУ.

„Як то буде, що побратим Цісар відідасть на Падкарпаття й має бути старостою Соціалістичного Союзу в Празі?“

— Цісар Франц Йозеф сидів у Відні й керував цілою Австрією. Чому ж не може побратим Цісар керувати Союзом в Падкарпаттях?“

ми союдами, введення звертання на „ти“ й т. п. Все ці докори є сумним явищем, бо автор досить довгого вітту, що причислює себе до соціалі-ветеранів, сам не уявивши того, що це саме, бо як видно не лише не вправдав свій руханка, а навіть не отрудився перечитувати „Українського Союзу“ й „Соціалістичні Вісті“, не згадує жодного про іншу соціалістичну літературу. Не досить знавати себе виробником соціалістичних та ветеранів, але треба знати що випробованість на ділі є поодиначеною праця. А що до жемудих заслуг, то Соціалістичне не є музеєм і не цікавиться ними. „Минула мить та заслуги самі по собі нічого не дають для сучасності“ казав творець Соціалістичного Товариства Маркосян Тирин. — Менше знаючи, менше нарікання, менше галасування! Більше урзу на свіжій кондукції! Рух і сонце всіх погодять. Тоді здобудемо енергію до національної праці на всіх шляхах — наважимо Батько Українського Соціалістичного Товариства Іван Боберський.

Відповіді на цей сумний завіт можна лише словами Батька Боберського: „Пам'ятку робітничої знайдемо вкрай мало до понині й до побіди. Пам'ятку робітничої кожна повинна“. „Не вміємо привертати і не вміємо слухати, не послесимо відвічальності за обітні обов'язки“...

До Управління гнізда Українського Союзу в Ліберці на загальній зборі 4 січня 1936 обрані побратими: Вас. Личук — старостою, Адам Турчин — начальником і агітатором, старости, Вас. Демичев — справником та К. Ридель — скарбником і господарем. Не втручаємось до внутрішньої діяльності своїх гнізд. В соціалістичній чинності не siamo й просяди, а сама праця та її наслідки говорять самі за себе. Знаємо, що всі члени Управління не живуть за собою великих заслуг і знаходяться в дуже скрутному матеріальному становищі. Але коли вони переможуть в своїй праці не лише свою особисту, але й загальну „стару бідку“, вони створять зарядок літнього майбутнього, біля якого об'єднаться все кмітливе до руху.

Після подвійної Старости Союзу за змисти, виконані зробив загальний перегляд чинності Союзу та його членів, згадавши про осередки мавулої й можливої майбутньої чинності нашого Соціалістичного Союзу в кордоном. Основною ціллю чинності може бути лише руханка, а по-за цим треба дбати про ознайомлення з ідеологією Українського Соціалістичного Союзу. Для цього кожне гніздо, крім начальника, повинно мати виконавця, який в своїй чинності в особі виконавця Союзу завжди найде доглядника й помічника.

На пропозицію голови Ревізійної комісії уступночим первичним органам, декілька разів оголосив староста Союзу, уділено абсолюторіум та висловлено подяка за жемуду праці.

До нового складу керуючих органів були обрані: — До Управління Союзу: інж. Платон Цісар — старостою, інж. Володимир Дараган — 1-м заступником старости, інж. Василь Протопа — 2-м заступником та виконавцем, Фр. Коргоць — начальником, М. Антоновичина — начальником, др. Я. Якубіський — скарбником, І. Лодовик — господарем, І. Паламарчук — справником, Я. Василко — заступником справника, О. Голубина, Ст. Турчак і інж. Б. Ганіський — виконавцями членів. — До Ревізійної комісії: інж. В. Морданієв — головою, др. А. Якович і М. Сороса членами, інж. А. Кошуба та М. Терещаків — заступниками. До Суду: У. Самчук — головою, інж. П. Сволішак та др. В. Васецкий — членами, К. Хованський та В. Прохан — заступниками.

До чинності на майбутнє узгоджено: 1. Управління Союзу Українського Соціалістичного Союзу продовжувати по старому організації та об'єднанні українських соціалістичних, звернувши голову увагу на поширення й поглиблення руханки чинності.

2. Промовляти надалі ізо української руханки та спорту як на сторінках „Українського Союзу“ так і інших укр. часописів.

3. „Український Союз“ видавати щомісячно. Для постійного фінансування надати часопису створити Гурток фундаторів пресового фонду, які зобов'язані постійно вносити до каси Союзу не менше 20 кор. ч. щомісячно.

4. Як то було в попередні роки при відновленні нагодах брати участь у змаганнях та святах Братнього Чехословацького Соціалістичного Союзу.

5. Організувати заклад бажачок на XI Олімпіаді в серпні 1936 р. до Берліну від провідом Старости Со-

юзу інж. П. Цісара для студій стану руханки та спорту у культурних народів світу.

6. Прочитати Почесного Голову Союзу побр. Івана Боберського, коли в тому буде потреба, вступити українських руханків та спортсменів на Олімпійському міжнародному конгресі знавців руханки й спорту в серпні 1936 р. та при інших нагодах.

7. Розпочати підготовку до участі Союзу Українського Соціалістичного Союзу в кордоном в X Всесоціалістичному з'їзді Начальників Союзу вже тиши заробити програм участі, подати його на затвердження Управління й запропонувати гніздам Союзу для неуклівного переведення підготовчих праць.

8. По стільки будуть до того можливості прийняти участь в соціалістичній заїді 28-29 червня 1936 р. на Словаччині до Братислави.

9. Постійно утримувати що найтісніший зв'язок з Союзом Батьком, пам'ятуючи, що наше Соціалістичне Соціалістичне в Краю.

Після цього озвлекся було прийняти надіслати подорожованню Союзом Батьком та Почесному Голові Івану Боберському й привітальну телеграму Панові Президенті Чехословацької Республіки.

У кількох знесках були висловлені побажання про: 1) спільне з Союзом влаштування в Пардубіцях соціалістичної академії (інж. В. Морданієв), 2) підготовку до враного адвенту Українського Соціалістичного Союзу в ЧСР (К. Топольський), 3) вранднання нових членів, щоб кількість їх в 1936 р. подвоїлась (інж. А. Кошуба), 4) зацікавлення руханкою українців в Підкарпатті (др. Я. Якубіський), 5) урядження на довоногого виконання Союзу національних свят в осередках соціалістичних гнізд (К. Топольський) і 6) організації референтури пасивної оборони (др. Б. Каміський).

Відзначення соціалістичного гнізду закінчилися в повним успіхом цей З'їзд, що тривав 2 год. 45 хвилин.

Того ж дня вечором відбулась соціалістична вечорниця. В переповненій залі в ширій веселій товариській атмосфері союлом й гості бажались, амісь до 12, майже до 2 год. нощі. З чужинців, крім четві, були югославські студенти, що зайняли в українцями зацікавлені свої народні „жолки“. Наші союлом й соціалістичні в народних кривих жистецьких протанцювали подільського колячку, катерину, коломийку та заворочця, що викладали безупинну бурю оллескі.

З ІВ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЗИМОВИХ ЗМАГАНЬ в Гарміш-Партенкірхені після 3.1.1936 Батько Боберський по-адорювання такого змісту:

„Дорогі Побратими! Шлю привіт в Олімпійських Весвітніх зимових змаганнях. Кожна однинця збільшує силу цілого народу, як кожний і найменший має творити силу тіла. Нехай кожний українець старіється стати сильнішим.

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ.

В життя Працького гнізда.

В дні 26 та 27 лютого н. р. в рестаур. „У Вацлавських лазні“ Дітрихова 9, від 19 год. відбувається ідеологічний курс для нових членів. Прочитавть:

1. інж. В. Протопа: Соціалістична ідеологія та історія соціалістичного Союзу,
2. проф. М. Лобанецкий: Побратим Боберський,
3. Фр. Коргоць: а) Соціалістична руханка, б) У Соціалістичного Батька,
4. др. Я. Якубіський: Соціалістична гігієна,
5. інж. В. Дараган: Організація соціалістичного Союзу,
6. У. Самчук: Моменти вивольної боротьби.

Соціалістичну обітницю записується на соціалістичній академії, яка відбувається дні 14 березня н. р. в залі Союзу Прага-Сміхов II.

Для репрезентації українських танців Укр. Союзу в Празі справила коломий жупани. Витрати були повністю частково в касі гнізда, частково пожертвами українського громадянства. Намети жупани, після історичного розуміння, подала пані К. Антоновичина; також доглядала за вибором відновленого матеріалу при неугні та за пошиттям. Щира подяка усім жертводавцям а особливо пані К. Антоновичині за її жертвенну працю.

OBSAH: IV. Sjezdovi Ukrajinského Sokola za hranicemi. — Odkaz činu. — Ze života Ukrajinského Sokolstva v Kraji — IV. Sjezd Svězu. — Ze života Pražského hnízda.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vycházel na světle světa kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor MUDr. Jakub Jakubovičský. Adresa redakce a administrace: Praha-Letná, Konečnovačtí 1. Předplatit 10 Kč ročně, jednotlivé čísla 1 Kč. Předání záležitosti dělnického politování správně 10.7.37. Zřízení a na poládkách. Novinová osoba povolena řed. p. a t. č. 106.921/VII—1034. Podávací pok. úřad Praha 66. Tisk F. Herman v Praze XII, Jagejlovská 9.

Річник III.
Березень 1936.

P. T. Dr. Jan Slavik
Praha IV., Lobotínské nám.
8.109.

№ 3 (18).

Прага.

II/8291

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Заповіт Тараса Шевченка.

(В 75 річницю безсмертності).

..... Вставайте,
Кайдани порвите,
І вражою, алою кровю
Волю окроїте!

В 1914 році відбувся у Львові величавий II. Крайній Шевченківський з'їзд Українського Соціалістичного Союзу, присвячений 100-й річниці народження Національного Пророка. 20 надзвичайними потягами приїхало соціалістичне громадянство до столиці українських Князя та Короля Данила, щоб винести заповіт чином. 10 тисяч соколів та 3 тисячі січовиків стали до струнких рядів власної національної сили. Було це в день проголошення світової війни. Встали тоді юнаки і пішли в ряди Українських Січових Стрільців, пізніше до Української Армії, рвали кайдани й не лише вражою, алою кровю, а й своєю власною, Волю окроїли. Але мідні були ті кайдани, сотнями літ кували їх вороги української Волі.

Та —

Не кмірає душа наша,
Не кмірає воля*...

Треба лише працювати, довго й витривало працювати, щоб звільнитись від духового рабства, щоб роєм оту гнилу купу, що —

Несла, несла з чужого вола
в Україну привнесла
Великих сил велику силу
Та й білих нічого*....

в якій хочуть втопити й самого Пророка, роблячи його не лише лівим, чи яким іншим, а навіть криваво-червоним.

„Смаженітьсі! Будьте люди!“

І знову не словами, лише чином
реконати тих, що —

Кайданами живнотсь
Правдою торгують*...

І тут Українське Соціалістичне Союзу виконує заповіт не в бучній балаканині, але в щоденній муравлиній чинності —

Роботищем рукам,
Роботищем умом
Перелого орать,
Думать, слезь, не ждять
І ніколи жуть —
Роботищем рукам*...

А щоб мати моральну силу, щоб бадьоро й радісно, а не з якогось тяжкого „національного обов'язку“, ваятись до праці і не лише не чати —

... сирити зодичому,
Серцем закірвати,
І гнилою козодом
По світу валитись*...

але й самому не дойти й не доспати, Шевченко наказує:

Поднітсь на рай свій,
На свою Вєраїну,
Полюбїте щирим серцем
Вєлику руїну;
Роакуйтєсь, братаїтєсь!“

В цій любові, як лікові проти найжахливішої хвороби в житті нації — духового поневолення, з радісним бажанням віддати все, до власного життя, за Волю національного Духа, Українське Соціалістичне Союзу вбачає шлях до того, щоб самі роакуватись і щоб спільними братерськими зусиллями кайдани порвати...

Л. Буда (Віагород, Югославія).

Соціалістичне відродження села в Югославії.

15 грудня 1935 р. відбувся в Мостарі величавий з'їзд сільських соколів з цілої Герцеговини. Був це 10-літній ювілей чинності Мостарської соціалістичної округи, в якому взяли участь сільські соколи з 162 сіл та 22 товариств з малочисельних народних шкіл з працівниками й музикантами. В залі „Сербського дому“ було урочисто соціалістично заступало, що словом і малюнком характеризувало 10-літню працю села.

Урочистий з'їзд соціалістичних представників, що має характер академії, відбувся в просторій залі Хорватського Спілкового Т-ва. Були на ньому заступники та представники Королів Югославії, міністерства: військового, освіти й фізичного виховання, Сенату, Народної Скупщини та багато інших достойників. Союз Болгарських Юнаків заступав побор. П. Петров з Софії.

З'їзд відкрив староста Мостарської округи побор. Чедо Міліч. Проголосив 27 переважно сільських промовців. Основною промовою було виступання Соціалістичного Союзу на селі. Таке виступання вроджує любов, любов — правду, правда — свободу. Рішуче зазначалося про звільнення села з кайданів, а інтелігенція закликала до свого обов'язку в соціалістичному виступанні.

Наслідки 10-літньої соціалістичної праці в селах бідної, голої й замкненої Герцеговини з господарсько-культурному поступі дуже позначили. В Мостарській соціалістичній округі було заложено 165 соціалістичних сіл з 13.633 членами. Ці соколи завбилим власним 40.000 сільських хат, поставили 4.608 класових та 2.533 відкритих школи (смітніти). Соціалістичними засобами й силами

було посажено 62.548 ошочках і 26.685 інших пошкоджених дерев, уряджено 39 господарських застав, засновано бібліотеки в 18.842 томах книжок і т. п.

Необхідно підкреслити соціальний момент соціальної співпраці, яку характеризують кілька наступних прикладів. Село Половище споконвіку мало питної води. Люди ходили по воду за 5 км. Соціальна справа соколи вказала криницю 28 метр. глибини. Те саме зробили в селі Чара, а воли уряд дав їм для цієї мети допомогу 5.550 динарів, вони обернули ці гроші на будову соколини. В селі Половац соколи збудували свій дім. Коли ж уряд дав їм 30.000 динарів допомоги, вони збудували другий поверх для школи, якої там не було.

Така прикладі соціальної співпраці дуже багато. Цейном - с азиді самоочи на випадок невряту. Після невражого 1928 р. соколи почали закладати свої шкільні. Кожен сокол зобов'язався дати щорічну кріп належної з нього кайки ще не менше 10 кгр. збіжки на бідних. Установили собі „День водки Богу“, який урочисто відбувається по кінцях щорічно.

Хто знає що біду забути Богом і людьми країну в Югославії, той дається тім високої етичної та соціальної місії, що виконує там сокізмство. Люди бадьорі та працюючі і, хоч дістають найменше, дякують Богові та в широкому пообрятності інших допомагають.

Такі приклади треба наслідувати.

3 чинності Сокола-Батька.

Іск. Михайло Хроніан, Голова Сокола-Батька.

Поступово й планово створюється добровільною кариєсто діяльність соціальної гніди в Краю. Піднесення на вищий рівень організованої чинності не лише Соціального Гніда, але й руханової досконалости його членів є основним завданням Старшини Сокола-Батька. Точність, кариєсть і обов'язковість мають характеризувати кожного українського сокола. Для цього в квітні на 1936 р. єрім суперництва о назву найдіяльнішого Гніда, зведена ще проба найкращого Сокола (-ки) - руханка (-чи). Все відбине до організаційного розвитку й поступу має послужити хатром, біля якого шляхом соціальної кариєсти та руханового кінцяють об'єднуватися нові кариєсти руханки й руханки. Все ж кариєство й кариєство до здорової національної праці має бути без жалю виключено в соціальних радах.

Проба найкращого Сокола-руханка обов'язкова для всіх учасників (старшого доступу від 14 до 18 р.) та членів від 18 до 30 р. життя. Переведення проби к. с.

М. Зибала. (Царгород).

Спортове мандрівництво.

Під спортовим мандрівництвом ми розуміємо такі форми мандрівництва, що вимагають, так мовлять, спортових способів (елемент змагу) та засобів руху (човна, колода, мотори, коні, лещета, санні і т. п., чи може й значайний ціпок та налетчик). В належності від засобів, якими розпоряджаємо для руху, організовується той чи інший вид походу: водний, суходільний - вішній, кішній, наколеснічний, моторний, санний, гірський, лещетарський та інші.

Такі рухи розвивають в учасників походу кариєсть та кариєсть в добірний перехід на шляху та привчають до спеціальній техніці похідних пересувань, мандрівного режиму, таборування, користування спеціальними малами й т. п. При більшій кариєсті учасників виробляється ще організованість та дисциплінованість руху. Кожен такий похід мусить мати точну спеціальної маршрут - план, програм праці, що будуть переведені в дорозі та кариєсти. При масовому поході в потрібних утвореннях керуючого осередку, так би мовлять, похідного штабу, що групує учасників у гуртки та дво їм завдання.

Кожен вид руху вимагає дотримання відповідних

р. займається начальни за довгого кариєсти та справник.

Для освітлення знання найкращого Сокола-руханка потрібні:

	точок
1. Участь у всіх руханових змагках	16
2. Участь у всіх місцях товариств, сподвижків	4
3. Особиста передплата „Сокола Вістей“	8
4. Заложення існути в основ Соціалізму	6
5. Визначення членів, вкладен до Гніда	8
6. Придбання руханового однострою	8
7. Участь у прогулях Гніда	2
8. Участь у змаганнях Гніда	4
9. Участь у руханці, покаяні або соціальних святах	4
10. Праця над впорядкуванням довідки, руханки, прикладів, планів, тощо	6
11. Участь у індивідуальній білі	2
12. Участь у гуртовому білі	2
13. Участь у рухановому трамвалі	8
14. Гра в шпильку або відбаванку	2
15. Участь у змагках або змаганнях нова місцем осідку Гніда	4
16. Придбання лещет (каюка, сонг, колесо)	2
17. Участь на двох рефератах у Гніді	2
18. Справа виконання проміжних на коні	8
19. Біг 100 м. за час 15 сек. (для сестер і учасників біг 60 м. за 10 сек.)	2
20. Придбання нових руханків	2

Разом точок 100

Такий щорічний особливий перегляд праці руханки (-чи) має можливість поставити кожного на належне йому місце, а „патріотич“ лише на словах, чи на очі, виключити в соціальних радах.

Торішнє суперництво соціальних гнід зведено, що в загальному числі 240 гнід було залічено до I. класу (що мали не менше 60 точок) - 22 гніда, до II. класу (31-60 точок) - 41 гніда і до III. класу (30 і менше точок) - 117 гнід, а решта виключена в соціальній організації.

Б це досить суворо оцінка, але в інтересі всієї соціальної організації, її сили та успішного розвитку в майбутньому краще відраку позбавитись пасивно-депресивного елемента та дати можливість, на місце старого спортивного життя, виникнути новому радично-творчому й сильному соціальному руханку.

похідних праць. Так, наприклад, при водному мандрівництві, - крім звичайних користуватись річними, морськими й суходільними малами, кариєстности перевозити апаратурні праці (буксування, справлення пробови, тощо), спортивній орієнтації при сполосі. - треба вслухання та відрізняє керування перевозити згідно загально-морських правил та підтримувати належний порядок руху човнів чи каяків. При цьому можуть відбуватися кариєсти в ланці, стріляння по руханку на волі ціпок і т. п.

Для вішних, гірських, наколеснічних рухів головне завдання полягає в тому, щоб при їх кариєстности провести похід організовано й дисципліновано. Для цього потрібні: дотримання похідного порядку, призначення до дошних переходів і до носиння 8-10 кгр. тягару, звичайно отаборуватись, або в належному порядку розташуватись на змагках, пров'язанні до вішних переходів, використання способів кайку, читання топографічних карт, орієнтування з місцевими предметами й т. п.

Б це шлях, на якому без особливих матеріальних затрат, в проміжних і радичних освітленнях тілесних та духовних сил, кариєстяться у культурних народів обороні свого краю.

Хай проти нас є цілий світ
 Нікого ми не боїмося,
 Бо вже відділів рубинів цвіт
 Бо вже насіння прийнялося.
 Широї ниви вітчизни
 Покривуться кругом дубами
 З корінням вглиб старовини
 І в волі гордим чубами.
 Ніхто дубів цих не погне,
 Ніхто-ніхто не переможе —
 В боях майбутніх не вітне
 Іх жадне полчище вороже.

Юрій Коцай – мистець IX. Олімпіади.

Було це в 1928 р. в Амстердамі. Тоді був посланий із Зауочених Держав Північної Америки 18-літній юнак Юрій Коцай на плавецькі змагання IX. Олімпіади. Заступив він Американській Спортивній Союзі, але повсютним пресю зважачили про його українське походження. Своєю спортивною кар'єрою зачас Коцай ще в школі, а потім у Нью-Йоркському плавецькому клубі. Тут він підтримав тренера при класній дуже втручаний праці досяг він успіхів світового значіння. І хоч він був ще молодий, Союз не вагаючись послав його на олімпійські змагання, де він виявив свої феноменальні здібності.

Стартує в своїй спеціальності в плавецькому білі на 100 м. горілаць. Уже в першому перебілі досяг нового рекорду в часі 1:09,2 мін. У фіналі осмі 1:10 м., відпочив, щоб у фіналі виявити свій талант. Добув для Америки золоту медаль, досягнув нового світового рекорду 1:08,2 м.; на 2 метри перед довідченими старшинами протинишаним Ланферн та Віттом (американцями). Був це найкращий осмі цілий плавецької олімпіади.

Крім цього Коцай стартував також у плаванні 100 м. довільним стилем. Перебілі в шестому перебілі в часі 1:01,6 м. перед Шубертом (Німеч.) та в другому фіналі в часі 1:01 м. перед Зоріно (Аргентина). У фіналі, хоч і не спеціаліст, добув четверте місце за такими спеціалістами як Вайсмілер, Барані (Горация) та Тавані (Японія).

Після IX. Олімпіади Коцай атакував цілий ряд світових рекордів. Атаки вдаліся й незабаром став він навом всіх рекордів у плаванні горілаць.

Спортивні змагання зробили у Коцай сильний волюнтарний характер. Але спорт для нього був лише розвагою. Не приваблювала його світова слава на чужбину полі та зважачили з ним матеріальна кар'єра. Він змінив їх на спокійну працю доктора медицини, щоб у тихій лабораторії досліджувати загадки людського організму. Треба зважитись, що в інтелектуалі, як Ю. Коцай виплекав у собі про спортивні змагання, і в цій галузі чинності він осмігну успіхів. (За „Новим Часом“).

Віцекомісар українців Роман Туринко, мистець-свогар учасник IV. Олімпійських Міжнародних Зимових Ігор (6-16.II.1936) в Гарні-Парментієрні (Баварія). Світлина І. Боберський.

З життя Українського Сокольства за кордоном.

Українське Руханкове Т-во „Сокол“ в Аргентині. 5 січня 1936 р. відбулись у Буенос-Айрсі річні Загальні збори Товариства, які відкрив голова Т-ва пообр. Вол. Вола. З гостей були делегати від „УСГ“ у Б.-А. По програмі порядку денного на головні зборі був обраний пообр. М. Прима, а на секретаря пообр. Осми Кузьмич.

Зі звіту голови Т-ва видно, що він звертає увагу переважно на культурно-освітню діяльність, знайомить членів з історією України та турбується про збільшення бібліотек. Для поліпшення фінансового стану Т-ва було дано в минулому пір'єччю три театральні вистави.

Справини Т-ва пообр. О. Кузьмич означили у слову звіті, що за минулий рік відбулось 2 Загальні збори, 11 засідань Старшини, 3 товариських сходки та 2 засідання Старшини спільно з Управою „УСГ“. Річно м надав звіти в чинності філій в Ли Фальді та Кордобі, підкресливши, що філія в Кордобі минулого року зробила значний поступ в своїй чинності. Статут Аргентинськомовладом затверджено, число членів збільшилось, був урештений курс для інтелігентних і малограматних, а в біжучому шкільному році має бути заложена школа для дітей. Філія в Ли Фальді в порівнянні з попередніми роками має слабку діяльність, хоч склад членства залишався той же самий.

Зі звіту пообр. С. Герсона, б. начальника, видно, що справа соціалі відбувалась кожної суботи від 7 до 9 год. та були соціальні виступи на національних святах. Своєї функції виконував до часу закінчення в працях начальника старшином. Після цього карав від пообр. С. Ханна.

На майбутнє бажано подати більш докладний звіт в руханковій чинності, бо руханка є основною діяльністю Товариства. В праці в порядку, обов'язковій для всіх членів Т-ва, розвивають почуття добровільної кариності та духу боротьби, справляють культуру, на приклад та зі шкільних, змагань, легка атлетика, гри, танці,

різні види спорту (магелесництво, плавання, веслування, їзда на коні), мандрівництво, виборювання й т.п. асебічно розвивають тілесні й душевні здібності, щоб бути відзначеними юнаками й жінками. Здатими до військового поготівля та до бою за свою національну Права. Цю, так кажемо, галузь чинності забезпечують наші „патріоти“ на словах, або на печі, а тому соколь-руханки в своїй діяльності мусять в першу чергу дбати про підготовку тілесного й душевного поготівля українців. Про цю чинність в першу чергу дбає начальник та його заступник з відділом руханкових провідників (інструкторів). Коли ж начальник займався з цим руханковим провідниками зямаю, він заведвав свої обов'язки й втрутився до чинності скарбинки, як що й був зазначений в працях.

Про культурно-освітню (школярчу) працю має дбати виконані (культурно-освітній референт). Що до чинності Секції Пропаганда, то найкращою пропагандою є урядження соціальних свят, руханковий змадань, спортивних ігор. До того Товариства, а якому постійно буде бити життя здорового, багаторого й радісного життя, наша молодь сама буде горнутись і гартувати там свої сили. Дуже запрошувати й втисати когось до Сокола не варто, бо в таких проєсах не буде добра ні для Товариства, ні для України.

До нової Старшини Т-ва обрані пообратиме: Осми Кузьмич — голова, Степан Кушнік — начальник, Іван Ханулик — заступник начальника, Василь Бойко — справник, Михайло Демчук — скарбник, Михайло Столяр — бібліотекар і господар, Іван Беймун та Олександр Марко — члени. До Провірної комісії — пообратиме: Михайло Прима, Волод. Паламар і Гриць Олійник.

Зі звіту ц. р. бачи 5-літня чинність Українського Сокольства в далекій Аргентині. За цей час мині пообратиме за основним перевелом велику національну працю. Належно оцінюючи їх чинність в минулому, бажано їм втручальності в майбутньому для служби найвищому

Добру Українській Нації. А цей Добром є фізична й моральна Сила, Честь і Слава України.

* Руханкове Т-во „Український Союз“ в Празі. 16 лютого 1936 р. відбувся в Празі VI. звычайні Загальні збори Товариства, що відав староста проф. М. Любинецький, який в коротких словах загальною охарактеризував працю Управи за минулий рік та підкреслював усі здобутки, як характеру організаційного в середині, так і репрезентаційного на зовні. Після був прийнятий новий статут Товариства, як незалежної організації, але відлегалі Союзу Українського Соціалізму як бордоном та доручено Управі Т-ва подати цей статут на затвердження Земському урядові в Празі.

Далі подала свої звіти в чинності пообр.: заст. гравника І. Паламарчук, начальник Фр. Коргоць, начальник сестра М. Антоновична, виконник інж. В. Дараган і скарбник К. Топольський. Про що чинність вже писалося на сторінках „Українського Союзу“. Загальною ж можна сказати, що Т-во за минулий рік, в порівнянні з попереднім, збільшило свою чинність значно. Зростає порозуміння значіння Соціалізму в українській емоції в Празі, поступово збільшується кількість членів і членів Т-ва, що оточує беруться до руханкової чинності. Настрій в руханні бадьоро-радісний; важко знаходити там не лише тілесне повсядення, але й душевний відпочинок від сумної еміграційної дійсності.

В час дискусій над звітами між іншим було висловлено, що не відповідає правді, що пообр. проф. Любинецький брав участь від імені Українського Союзу в політичних нарадах, які відбулися в Мадриді Болсесами 14 і 15 вересня 1935 р.

До нового складу Управи на пропозицію Комісії-Матки були одностайно обрані пообратами: інж. Б. Ганіський — староста, інж. В. Дараган — заступник старости й виконник, Фр. Коргоць — начальник, сестра М. Антоновична — начальниця, І. Паламарчук — скарбник, М. Юзефович — заступник скарбника, К. Топольський — скарбник, В. Безсонів — господар, В. Пролян, інж. Д. Гурин та інж. А. Короба — запасні члени. До Редіційної комісії — пообратами: др. Я. Явубіський, Б. Пік і В. Яно та сестра С. Корговеца і пообр. М. Зарицький — заступники.

До плану праці на майбутнє висловлені побажання: прискорити більше часу на вирази впорядку, руханкові вирази поширити на легку атлетику, мистецтво, шире, ділу-дітсу; рівномірно продовжувати навчання танців як для дорослих, так і для дітей. Замість навчання картографії. Запропонувати батькам-українцям посилати своїх дітей до Українського Союзу й організувати для них відпочивні руханкові вирази та гри (25 лютого такі вирази дали

дітей вже почалися). Рівно ж висловлено побажання, щоб Управа оформила вже заложені соціальний фонд створення Соціального відділу, який має би матеріальну допомогу неможливим пообратами і сестрам в їх руханковій чинності (купівля руханкового обладнання, оплата поїздок на вирази і видатків на виїзди для соціальних виступів поза Прагою).

20 і 27-II-1936 р. відбувся в Т-ві Українського Союзу в Празі дослідний соціальський ідеологічний курс для нових членів, в якому взяли участь до 30 пообратами і сестер. В першій вечір вголосили реферати пообратами: В. Прохода про „Історію руханки в Соціалізму“, У. Самчук про „Моменти в останній інтелектуальної боротьбі“, В. Дараган про „Організацію Українського Соціалізму“, Фр. Коргоць про „Побратима Івана Боберського“. Другий вечір був присвячений рефератами: сестра М. Антоновична про „Естетичну руханку“ та пообратами: Я. Явубіський про „Високі руханки на організм людини“, Фр. Коргоць про „Теорію руханки“ в В. Прохода про „Ідеологію Соціалізму“ на основі 10 заповідей Українського Соціалізму.

Урочиста соціальська обітниця нових членів і членів відбулася 14 березня ц.р. в залі „Союзів-Світові II“, після чого буде руханкова академія та товариська забавка.

Гніздо Українського Союзу в Ржевницях. 16. II. 1936 соціальський доріст гнізда прийняв участь у святі Чехословацького „Союзу“ в Ржевницях. Виступали в окремих точках як в руханковій, так і в мистецькій частині свята. Рівно ж проспівали Укр. соціальський гімн, який присутнім чехам дуже подобався.

* Культурно-освітній відділ Управи СУСЗАКУ на засіданні 26. II. 1936 р. уконстатував в такому складі: Президія — В. Прохода — голова, Фр. Коргоць — заступник голови, І. Паламарчук — секретар; І. Видавничої секція — а) Редакційні колеги: В. Прохода, В. Дараган і Я. Явубіський, б) Адміністративні: В. Дараган, Ст. Туркот, І. Паламарчук та В. Васильович; І. Термінологічна секція — Фр. Коргоць, В. Дараган, М. Антоновична, В. Прохода та В. Васильович; І. Ідеологічно-виконавча секція — В. Прохода, В. Дараган, Фр. Коргоць, М. Антоновична та У. Самчук.

Були висловлені побажання про організацію Соціальної секції, але тим часом пропонували Товариством і гніздам Українського Союзу створити Соціальний відділ для допомоги неможливим членам в їх руханково-соціальській чинності. Тоді діяльність соціальних відділів буде об'єднана при Союзі.

Оповідки Управи СУСЗАК'у.

* За відвагом пообр. інж. Платона Цісара на Підкарпатті урядовими заступником Старости Союзу став пообр. інж. Володимир Дараган.

Надалі прохався все листування для Союзу слати на адресу: Ing. V. Daragan, Praha-Smichov, Holebova 148.

* На пресовий фонд „Українського Союзу“ віддали до каси Союзу в бор. ч.: інж. А. Кастро 10—, Ос. Дором 10—, Ст. Валіцький 10—, Ст. Чайка 20—, К. Демчук 10—, Д. Чупіла 10—, проф. Бородавський 5—, Мр. М. Яно 10—, інж. І. Немцзянко 10—, І. Перещ 10—, І. Макаренко 20—, інж. В. Дараган 50—, О. Наріжний 5—, А. Цуклер 5—, інж. Режур 5—, інж. Пеліш 10—, інж. О. Доллаєв 10—, академік др. І. Горбачевський 10—, др. З. Рачичова-Пайтасова 20—, Кадл 7—, К. Хомичевський 20—, др. Яно 40—, Степан Чорний 5—, інж. Гавриленко 20—, інж. А. Мезенцова 10—, М. Мочуч 10—, Терещаків 10—, інж. Ф. Мороз 200—, інж. С. Колуба 10—, др. Р. Мішневич

10—, П. Подлеский 15—, О. Сула 10—, проф. Д. Колоніць 10—, брати Климуні 10—.

На поширення спеціального руху: інж. А. Галак 50—, др. Маліський 50—, інж. П. Макаренко 50—.

На „Український Майдан“ у Львові: Роман Проход 5— вч. Джукаю.

* Управа Союзу шире джує пообр. інж. А. Галак за дар 1500 вч. решти боргу з виключеної суми на видатки участі Українського Соціалізму за бордоном в IX. Всесоціалістському Зданні в Празі в 1932 р. Звіт пробути та видатків на участь в тому Зданні буде об'єднаний в слідуючому числі „Українського Союзу“.

* До гуртка фундаторів пресового фонду „Українського Союзу“ зголосились і зобов'язались внести до каси Союзу: інж. Ф. Мороз — 200 вч., інж. П. Цісар, інж. В. Дараган, Фр. Коргоць, проф. М. Любинецький, інж. П. Смоленко та др. Я. Явубіський по 20 вч. шкільниця. Хто ще приєднається до цього доброго діла?

OBŠAH: Odkaz Tarasa Ševčenka. — I. Buda: Sokolské odrození vesnice v Jugosláviji. — Z šinnosti Sokolska-Bafka. — M. Zabělo: Športovní turistika. — J. Kocaj — mistr IX. Olimpiady. — Ze života Ukrajinšého Sokolstva za hranicemi.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vycházi za zášlaku zvláste kromě Ševčenko a špota. Majitel a vydavatel Švaz Ukrajinšého Sokolstva za hranicemi. Odpovídný redaktor MUDr. Jakiv Jakubčevskyj. Adresa redakce a administrace: Praha-Letná, Korunovná 2. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázivá šlá 1 Kč. Peněžní zášlky členkou pohovni špofinšely 10/27. Zššleme š za pošlššni. Novinovš šzba povšššena ššš. p. a t. š. 106.921/VII—1034. Podššvací pošl. šššš Praha 66. Tšššš F. Herman v Praze XII, Jagellonská 9.

VIII 291

P. T. Dr. Jan Slavík,
Praha IV, Loretánské
nám. č. 109

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Основи сокільської ідеології.

Сокільство в
вихованні фі-
зичній і духовній,
національній і со-
ціальної, гарній
і демократичній,
цеб-то в вихован-
ні усіх суспіль-
них верств нації,
бо хоче, щоб
увесь нарід був
фізично і мораль-
но здоровий, силь-
ний і міцний, ба-
гатий і могутній,
культурний і не-
залежний.

Ось чому Со-
кільство радо при-
ймає до своїх ра-
дів всіх: дітей і
старих, юнаків і
дорослих, мужчин
і жінок та всіх за-
охочує до фізич-
ного удосконален-
ня, бо „Одинця
ніщо — ціле все!“
й „Там світ геть-
ся, де сила при-
кладеться!“

А це є дуже
важне й рівночас-
но радісне завдан-
ня. Позбавившись
таких алах прик-
мет, як нещирість, безсила злоба, зневага й
зрадливність, Сокільство радісно і з певною вірою
в свої власні сили та в широкі братерському
об'єднанні йде все вперед по шляху поступу,
бо „Вічний рух є його законом“.

Почуваючи в собі моральну силу, кожний
член сокільської родини радо віддає загально-
національній справі все, що лише може віддати,
пам'ятаючи на своє гасло: „Ні виск, ні слава“
для себе особисто, але „Добро й слава власній
нації“.

Сокільство є великим чинником національ-
ного виховання. Воно плекає й зберігає всі
кращі прикмети нації. Сокіл без національної
етники, без національної самоповаги, що запобі-

гав ласки у силь-
ніших чужинців,
що не шанув своє
національне ім'я,
не є соколом, бо
сокіл є символом
народного героя.
„Хто сам своєї
чести не цинить,
того ніхто не цинить“ — сказав
наш Сокільський
Батько Іван Бо-
берський.

Сокільство
плекає шляхот-
ний націоналізм,
позбавлений вся-
кого слівого фа-
натизму. Його га-
сло є „Чужі пра-
ва шануй, але сво-
їх нікому не да-
руй“.

Свою силу Со-
кільство творить
виконуючи почут-
тя соціальної спра-
ведливості та
правдивого де-
мократизму, що
бажується на ви-
конанні своїх на-
ціональних обо-
в'язків. Воно ніко-
го не виключає з

своїх радів. Чи то пан, чи не пан, всі ми рівні
як люди. Сокільство цинить людину не після то-
го, що вона має на собі чи в кишені, а після то-
го, що має в голові та серці.

На вправах і на адвигах, в громадському і
приватному житті, багаті і убогі, без різниці
тітулів, урядів і посад є всі лише побратими й
сестри та виконують заповіді нашого національ-
ного Пророка Тараса Шевченка:

„Подивіться на рай свій,
На свою Україну,
Полюбіте щирим серцем
Велику руйну,
Розкуйтеся! Братайтеся!“

Звільнитесь від жадливої хвороби понего-

леної нації — духового поневолення, Соціалство зникає з себе духові кайдани — розковується та в любові до власної Батьківщини, братерській обіданні, творить міцну цілість.

Честь і слава тому інтелігентові, що віддав загальній справі свій духовий млаток, хвала заможному, що любить Україну до глибини кістки, ще більша шана малоосвідченому заробітчанинові, що віддав на добро Батьківщини все, до власного життя включно.

Соціалство виховує розуміння справжньої волі, багнучи її на добровільній карності. „Де нема послуху, там нема тривалої й забезпеченої свободи“ — сказав Мирослав Тирш.

Бути вільним в суспільстві — це значить визнавати його закони й скрізь тим законам добровільно коритись. Добровільна карність ушляхотило серце, виховує певну вдачу, робить здібним на самопожертву.

Виховання соціального базується також на засадах поступу. Минула велич і заслуги самі по собі нічого не дають сучасності. Той, хто хоче жити, мусить боротись, мусить рухатись, мусить бути здібним до життя. Все негідне вмире.

„Де пупиця, там смерть, лише рухом живемо“. Цей же рух мусить бути тривалим. Поступ не є підскок, але розвиток. Отже вперто й стало до досягнення поставленої мети, а після того знову вперед до ліпшого майбутнього.

Тому Українське Соціалство є не лише практичною школою національної чинності, але й релігією, що має своїх апостолів.

В цій школі соціалство виховує моральний наказ свого духовного Батька Івана Боберського — виховує та творить тисячі гарних і добрих українських громадян та оборонців.

М. Антоновичівна.

Естетика сокільської руханки.

Першу спробу розгляду сокільської руханки з точки погляду естетики зробив др. Мирослав Тирш в своїй: „Tělosvük v ohledu estetickém“, видрукованому вперше в часопису „Сокол“ за рік 1873 Тирш був завзятым прихильником античної Греції, що в області фізичного плем'яння тіла досягла незвичайно високого рівня, а метою руханки поставила створення не лише сильного, але й гарного тіла. Сокільська руханка за часів Тирша мало звертала увагу на момент естетичний, причиною чого був брак свідомості того, як тісно вони можуть, і навіть, мусять бути зв'язані. Тирш, що сам був видатним теоретиком мистецтва, вповні зрозумів значіння і необхідність естетики в руханці. Вказуючи, що естетичні вимоги до руханки є дуже великі, пояснює, в чому вони полягають і на що треба звернути увагу, щоб їх задовольнити. Ін хоче підпорядкувати цілу систему сокільської руханки, починаючи загальним планом вправ; потім спільні вправи й поодинокі виконання, що відносяться до правильного та гармонійного розвитку тіла, а вкінці торкається естетики одягу, приладів та руханкової залі.

Тирш виходить з переконання, що руханка має багато спільного з мистецтвом пластичним, головне зі скульптурою людського тіла, і прикладає до неї загально естетичні закони пластичного мистецтва.

Найпрямітнішою і основною естетичною вимогою є доцільність і умотивованість всіх рухів. Тіло має бути вповні опановане, рухи точні, виражені та закінчені; а виконання — легке, просте, невимушене. Та сама вправа, зроблена початкуючим руханником, що робитиме безліч зайвих і непотрібних рухів, внаслідок неважливості володіти своїм тілом, виглядатиме у досвідченого руханника зграбно, просто і гарно — бо він виконає рухи виключно необхідних до вправи.

У всьому оправданувати своє призначення має теж будова руханкової залі та одяг. Тут практична доцільність йде поруч з естетикою. Залі й одяг мають бути прості, без зайвих, непотрібних оздоб, зі строгою додержаною гармонією

ліній і барв. Одяг має бути вільний, але й вузько прилягаючий, щоб не акреслював рухів і форми тіла.

Симетрія і пропорція, що теж належать до основних умов краси, мають угляднюватись при рівномірному заповненні простору виправлювання та при всесторонньому тренінгу тіла. Всі вправи мають стремити до однакового розвитку лівої і правої половини тіла, рук і ніг, щоб досягти гармонійної цілості.

Вимога різноманітності в єдності відноситься головне до масових виступів, де більша кількість одиниць однаково рухаючись, та складаючи однакові угруповання — творять певну цілість. Вправи вільноруч, так само, як і на приладах, мають стремити до можливо більшої різноманітності і змін в положеннях тіла й руках рук і ніг.

З точки погляду естетики дуже високо стоять, наприклад, мети диском, або списом. Не дарма були вони так улюбленими мотивом грецької скульптури. Особливо видання списом дає тілу незвичайно гарну контрапостну позицію. Так само великі естетичні можливості має фехтування, в огляду на різноманітність рухів і поз, які воно вимагає при постійних змінах напору й оборони, а крім того даєшувє обох противників до найбільшої зручності, зграбності, легкості та елегантності.

Тирш перший підкреслив значіння краси в руханці, всебічно його розглянувши і дав вказівки, як його углядити на практиці. Тим всім є його „Tělosvük v ohledu estetickém“ дуже цінний і цікавий. Правда, не досі можна погодитися з точним перенесенням естетичних принципів з пластичного мистецтва в ділянку руханки, де вони часом бувають вимушеними. Сокільську руханку з огляду на її динамізм неможливо цілком зтожтовнювати з якимсь мистецтвом, але вона безумовно має свої високі мистецькі вартості (напр., масові вправи сокільських адвигів) і заслуговує на спеціальні, власні, естетичні категорії.

В. Прохда.

Початки української руханки за кордоном.

Перші українські руханково-спортивні організації за кордоном повстали в... неволі. Було це в час світової війни в 1914—18 р. р. Тоді багато українців (до 500 тисяч) з бунного Російського війська попало до німецького й австро-угорського полону. Тут, закладами заходами Союзу Визволення України, кілька десятків тисяч вояків-українців було виділено до українських таборів, яких в Німеччині було три: Рагштат, Заландель і Велдер, а в Австрії один — Фрайштадт.

Наслідком праці соціальної української інтелігенції від керівництва українських професорів, серед яких перше місце належить академікові д-рові Степанові Смалю-Стоцькому, ці вояки набули правдиве українське національне обличчя. Між іншими національно-культурними організаціями повстали в цих таборах руханково-спортивні товариства „Січ“.

Т-во „Січ“ в таборі підоненних українців не було ніяк звичайним, ані лінійним. Воно мало загально-національний завдання й цілі, вкоручилось в своїй діяльності на Українське Соціалство, та користувалося виданнями Союзу-Визволення України.

Т-во „Січ“ ім. Гетьмана П. Дорошенка повстало в Фрайштадті в липні 1916 р. Воно мало мету підготувати національно-свідомий вихід інструкторів „сичовців“, які, по скінченні війни і по поверненні на Україну, зможуть організувати такі товариства у себе дома, де дали б змогу організуватися українській молоді для виконання боротьби за українську національність. Аналогічні завдання мали руханково-спортивні товариства в таборі в Німеччині.

Ще до скінчення війни біля ста сичовців із Фрайштадту, а ще більше в українських таборі в Німеччині, було вислано на Волинь, Холмщину й Підляшшя, де

вони разом з Українськими Січовими Стрільцями закладали народні школи і в широким розмірах проводили національно-культурну працю, пробуджуючи національну свідомість.

Таборі „Січ“ були досить численні. Так, наприклад, „Січ“ у Фрайштадті мала в лютому 1918 р. 900 членів. Життя в таборах було дуже тиске. Найгірше було в зимі. Із-за постійного недодання виснажений організм був схильний до розвитку різних хвороб, а неважкі суходи забірвали найбільше жертв. Затишній нічний ніби не було ніщо. А проте вранці зпоряду й руханки та різні спортивні гри створювали більший інтерес, тому все активне й руханке радо горнулось до „Січ“, де завжди було весело.

Коли 12 березня 1917 р. вибухла російська революція, сичовики прийняли участь у неї в ситуаціях. Життя в „Січах“ стало ще більш бурхливим. Перед українськими руханками повстали нові завдання й вони почали до них енергійно підготуватись.

Після заключення миру Україна з Осередками Державними в лютому 1918 р. в Бересті в полоненних українців у Німеччині було розпочато формування в Коломиї на Волині 1-ої Сичової дивізії, а в березні там же 2-ої Сичової дивізії, а в полоненні в Австрії — у Володимирі Волинському Сірої дивізії. Т-во „Січ“ були першими куріями, що розгорнулись в полоні й дивізії. Вони дали напрямом чинності 15 тисяч українських прапороносців, що по розформуванні в квітні квітня 1918 р. Саніт дивізії й дезоблівації у вересні козацького виходу Сірої дивізії розійшлись по всій Україні, пробуджуючи її до національного життя.

(Далі буде).

З життя Українського Соціалства в Краю.

Акція над свідомим виконанням членів і учасників, агітаційних у гніздах в краю, яка змішана кроком вперед. Протягом місяця лютий й березня переведено по гніздах Ісисти в „Основи Соціалства“ та нашого соціалської історії. Видатий Союзом-Визволенням перед роком підручник „Основи Соціалства“ вже майже розійшовся і невдадено треба буде подумати про другий видання. Велику вагу вкладається на поширення поміж соціалів „Соціалських Вістей“. В тій ділянці, яка дотепер все недомагала, бачимо гарний поступ. 6 гнізда, які передчасно вийшли вже по 40—50 приписників. Кожен день приносять нових передплатників. Соціали читають „Соціалські Вісті“, цікавлять життя інших гнізд, поглиблюють своє знання та планують рішень своїй діяльності.

Вонарі в думках виробленням для акції поширення і поглиблення цілюванням. Чимало гнізд предбало вже прилади до впра. І вправа на коні че на доручення в численних гніздах увійшли в сталу програму соціалської руханки. Відчувається шалений бряк добрих інструкторів та деяких підручників з ділянці цілюванням. Союз-Визволенням докладно всіх стараних, аби цю бразом зарадити. На дню видано два нові фактори підручників: „Десять годин руханки“ і „Вправа на доручення“.

У березні багато крокових гнізд перевело курси першої молоді у важкі випадках та руханковій програмі. Крім цього всі гнізда мали припрошення відбутися реферат про значіння Чорного моря для українців.

МГТ.

З життя Українського Соціалства за кордоном.

Т-во Український Соціал в Празі. 7 березня 1936 р. члени Т-ва соціали й соціали взяли участь у вечірній Англійській реальній гімназії, що відбулася в залі „Універсії“ в Празі на користь допоміжного фонду д-ра Преуса. Наші руханки й руханки виконали українські народні танки: под. козацька, катерину, коломийську та запорожську. Подільського козацького протанцювали соціали з двома ученицями гімназії — українками Висулоскою та Моралевичовою. Виступом українців керував начальником Т-ва побр. Фр. Коргонем.

14 березня Український Соціал в Празі відбув в руханковій залі „Соціал-Смілен II“ урочистість соціалської обітвиці, яку дало 16 нових членів, а тому числі 3 сестри, що прослухали ідеологічний соціалський курс 26 та 27 лютого. Спереди на стільцях розмістились нові члени Т-ва. За ними гості та старі соціали. Під звуки маршу ввійшов хоружий побр. Ст. Туркот в прапорі Союзу Українського Соціалства, за ним гурток руханковий провідниць на чолі з начальником Т-ва с. М. Антоновичовою та гурток руханковий провідниць на чолі з начальником Т-ва побр. Фр. Коргонем. Коли вони заняли місця в обох сторін прапору, люди до простирання і вубави, було відкрито соціалський гімн. Староста Т-ва побр. ім. С. Ганківський, закликав місця біля прапору, привітав усіх присутніх та промовив о обличчях членів соціалської родини, підтримавши значіння обітвиці. Після цього він прочитав привітання та побажання старости СУСЗАКУ побр. ім.

П. Цісаря. Виконани Т-ва побр. ім. В. Дарган, шри-

Побр. др. Я. Якубіський.

гадаючи ще раз про основу соціальної ідеології (по-міщено на 1-й сторінці), зачитав текст обітниц. За виконанням обітниц повторювали нові члени. Далі співали гімни побр. І. Паламарчук викликав по черзі побратимів і сестер, які викладали наперед, дотримувалися праворуку й подавали руку — «Обітниц!» — соколи старості й начальників, а соколи старості й начальники Т-ва. Урочистість обітниц була закінчена промовою начальника Т-ва, який, вітаючи нових членів з соколомський рідки, укавав на ідейний шлях до соколомського гаслом «Все вперед — всі враз!» та відслідкування національного гімну.

Після жвавої перерви виступили до слова гурток з 8 руханьчос від провідом с. М. Антоновичана та два гуртки руханьчос від провідом: 1-й з 8 соколом — побр. Ф. Коргона, 2-й — 7 соколом — побр. І. Лозовикова. Усі різночасно розпочали слова. Соколи вправляли на по-руччя і квіти та відморуч. Соколи відбули витівкам у вправках відморуч, соколу, на друкку, поруччя і квіти. В першому гуртку перемішаними були побратими: 1) Борс, 2) Продав та 3) Товолський, в другому — 1) Яхно, 2) Юзефович, 3) Гурич та Кочурак. Суддями були побратими Фр. Коргона та інж. В. Дараган.

Особливо добре були виконані вправи відморуч сестер, що захопили присутніх. В час відної збіжок та таївсі соколи й соколи в народних строгах протаволювали под. коначка, китерину, коломашку та запорожця, що викликав безупинну бурю оплесків.

Т-во Український Сокол в Парижі, переважною організаційний період, задляється в своїй чинності цілком незалежним від СУСЗАК'у організацією. До лютого ц. р. йому ще не вдалося розпочати руханьчос діяльність. Було до того багато перешкод. 2 лютого відбулися там загальні збори Т-ва, на яких, по заслужавши відсутності Управи та зачитавши повідомлення від Соколомського Батька проф. Івана Боберського та І.В. Олімпійських знакомих звагам, надісланого у к. р. а-ІІС'ям руханьчосам у Франції, було приступлено до обрання нового голови Т-ва з огляду на те, що старий голова сховає свої обов'язки.

На голову Т-ва обрано побр. Кучерука, а начальником побр. Целулу. Після цього було обговорено ряд справ, а саме: питання доміну, ідеологічно-соколомського курсу, членських вкладок та поширення соколомського руху на провінції. Нашим побажанням є, щоб український руханьчос у Франції пошвидко розпочав вправи руханьчос та спортивні гри, йдучи по тому шляху, що укавав побр. І. Боберський в ч. 1 «Українського Соколом» за січень 1935 р. в статті «Куди йти?»

Український руханьчос Т-во «Сокол» в Буенос-Айресі 5 квітня ц. р. виступив згадою 5-тої річниці свого існування на терені Аргентини. На програмі врім відкриття свята, гімнів, декламацій, живого образу та співу, відбулися також різні вправи побратимів різном і шоблемі. Побратими також виконали заворіжця, а сок. доріст українські народні танки.

Оповіді Управи СУСЗАК'у.

• Всі побратими та сестри, що мешкають в Празі, мусять відібратись о 9-й годні ранку в неділю 5 квітня, на відійній станції тримаючи ч. 5 біля Глубочки, де будуть перевезені вправи воярду на відійному просторі сполученні з малом прогуляком. Начальницький відділ Соколу.

• Заїт прибутків та відатків участі в ІХ Всесоколомському адянні за час від 18 квітня до 5 грудня 1932 р. Прибутки добровільних давань від організації і добродів в кор. час: Сокола Українці, захисничий висей школа в ЧСР — 50—, інж. В. Копацек — 50—, інж. М. Самільян — 50—, Громада студентів Укр. Господ. Академії — 150—, Агрономічне Т-во при У. Г. А. — 50—, Народні Торговці у Львові — 200—, Ресійській Соколу Укр. кооперативів — 7545, Сокола Паротезників при УГА — 150—, др. В. Бабій — 37—, Професура Укр. Госп. Академії 130—, Громадяни м. Віновиці (зібрав п. А. Васильченко) — 110—, Український Громада в Мельнику — 75—, Український Гесподарський Академії — 500—, інж. М. Бремлія — 100—, Український Сокол в Буенос-Айресі — 231—, Український Всепроф. Робіт. Сокол в Терезіні — 42—, Т-во «Дністер» у Львові 181-10, Український Об'єднання в ЧСР — 50—, Громадяни м. Усти над Лабом (зібрав п. К. Буковський) — 35—, Громадяни м. Весогого Мата (зібрав інж. В. Сівицький) — 45—, Громадяни м. Писарова (зібрав інж. Ю. Коллард) — 52—, Сокола інж. Гетманна Малени — 50—, Громадяни м. Славній Острани (зібрав інж. З. Іванюшин і п. Я. Ковальчук) — 195—, Громадяни Старої Вязки на Волоні (зібрав Д. Лісоєвський) — 75—, Громадяни с. Гостинного на Холщині (зібрав Г. Которович) — 101-60, Громадяни м. Подєбрад (зібрав інж. М. Ільчинський) — 80—, Громадяни м. Прага (зібрав на соколомському вечері 4. VII. 32) — 469-80, інж. П. Цсар і інж. Сергієнко — 20—, Український Сокол в Подєбрадах — 50—, Український Гурток в Карлові на Лані (переслав п. В. Лазарів) — 100—, Укр. Студ. Т-во «Основа» та корпорації: «Чорноморе», «Галіч» і «Зарево» в Давиду — 130—, інж. Марко Третєт — 509—, Академія др. Ст. Свалі-Стоцький — 50—, др. Ортинський — 100—, А. Постолюкський — 20—, ОУН та «Розбудова Нації» — 250—, др. О. Ольшеский — 100—, п. Д. Анточук — 20—, воєний інж. О. Омельченко (передав в складання В. Прохода) — 400—, Громадяни м. Варшави (зібрав інж. Л. Панасенко) — 90-70, В. Вєло — 20—, Український Громада в Претевці — 75—, Митрон. граф А. Шенціцький — 85-20, інж. Ю. Яковліс — 20—, др. М. Масловський — 10—, інж. В. Кулісевич — 10—, інж. М. Пончук — 30—, Громадяни м. В. Вєчкерука в Югославії (зібрав М. Мельничу)

— 100—, Т-во Б. Український старшин в Чехад — 100—, А. Пашинко — 103-60, Ів. Пашиневич — 22-20, інж. М. Косюра — 20—, В. Кисілінський — 57—, Український Вояр в Лондоні — 300—, Укр. Селанський Сокол в Парижі — 50—, Громадяни м. Праги (зібрав інж. М. Ільчинський) — 100—, Громадяни м. Праги (зібрав С. Турко) 70—, Громадяни м. Банської Вєстриці (зібрав інж. І. Долура) — 60—, Громадяни м. Пардубиці (зібрав інж. Ю. Саміцький) — 310—, Професура Українського Відійного Університету в Празі — 115—, Т-во «Запорожжя» — 45—, інж. Кульчицький — 50—, інж. А. Туринський — 200—, інж. А. Галіца — 1080—, від продажу відійного малюнок і листівки та внески членів Соколу — 793—, а разом 10-911 кор. ч. 65 гал.

• Відатки: Соколомські односторі — 3-803-25, вправор Соколу Українського Соколомства на вправором — 778—, відійного поштової малюнок і листівки — 650—, урядження Українського відійного на Всесоколомській відійній ІХ адянгу — 100-10, відатки вступу на Всесоколомській відійній в укр. відійній в відійномальній танцями — 570-60, листки для гостей Соколу Укр. Соколомства на стадіон ІХ Всесоколомського адянгу — 450—, штандарт «Україніст» — 25—, відок на могили Терши в Фінгері — 150—, фотографії в ІХ Всесоколомського адянгу — 362—, подорожні членів Управи Соколу та родинників в час ІХ Всесоколомського адянгу — 564-30, поштової в канцелярії відатки — 1088-30, різні відатки — 116-10, допомога Українському Соколомові в Бріні на участі в адянні 1100—, допомога Укр. Соколомові в Рєчєвиці — 570—, допомога Укр. Соколомові в Пардубиціх — 310—, допомога Укр. Соколомові в Празі — 108—, а разом 10-911 кор. ч. 65 гал.

• В попередньому числі 3 «Українського Соколом» поміж іншими друкарськими помилками є дві дуже неприємні, на які просямо вибачення, а власне: від фотографію Голови Соколом-Батька треба читати інж. Михайло Хроминт, а в списку жертводаць на пресоий фонд — К. Хоминський 30—.

• На пресоий фонд «Українського Соколом» надіслали до нас Соколу в кор. ч.: інж. А. Мезинька 10—, інж. А. Зубенко 10—, проф. І. Кабанька 10—, інж. Афанер (Париж) 22-50 (15 фр. фр.), проф. Омельченко 10—, інж. В. Кулісевич 20—, Ст. Медведєв 10—, др. М. Прокопів 10—, Іван Рєвтовіч 10—, С. Яєрсон 20—, М. Гранота 10—, Г. Гайоха 5—, Г. Ільчинський 10—, О. Ганевичев 10—, др. О. Яхно 10—.

На поширення соколомського руху: інж. П. Цсар 30—.

OBSEAH: Základy sokolské myšlenky. — M. Antonovyčivna: Estetika sokolského tělocviku. — V. Prochoda: Zážitky ukrajinského tělocviku za hranicemi. — Ze života Ukrajinského Školstva v Kraji. — Ze života Ukraj. Školstva za hranicemi. — Zpráva výboru Svazu.

«UKRAJINSKYJ SOKOL» vychází na světě měsíčně kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svazu Ukrajinského Školstva za hranicemi. Odpovědný redaktor MUDr. Jaktv Jakubivčivny. Adresa redakce a administrace: Praha-Letná, Korunovační 2. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázivá žilka 1 Kč. Redakční zprávy složenkou pobovněv křofitelav 10.7.27. Zaslleme ž na pošidání. Novinová služba povíděna řed. p. a t. č. 106.921/VII—1034. Podávavci pob. úřad Praha 66. Tiskl F. Hartman v Praze XII., Jagellonská 9.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Симон Петлюра.

(В 10-ту річницю чину ні для зиску, ані для слави.)

Нема більшої любові до власної Батьківщини як віддати за неї життя своє. Така любов запалює огнем шляхетності серця не лише героїв, але й звичайних людей, що відносяться над рівень обивательщини та буденщини. Така любов пориває інших до наслідування. Вона як блискавка освітлює темряву духового поневолення й пробуджує сплячих до руху охопленого розумом, до чину перейнятого серцем.

В недосижну височінь сягає така любов, коли в ній персоналізується абірний чин нації, коли Той, Хто його очолював своєю смертю окуплює гріхи свої й своїх сучасників та зваляє від них нові покоління.

Доля Вождя нерозривно виється в долю класового народу. Ті бойці, що в боротьбі за свій національний ідеал не бояться смерті, перемігають. А той Вождь, що сам йде на смерть, залишається безсмертним Вождем нових борців.

Шлях Українського народу в темряві довгих століть поневолення православною Московією освітлював чин Гетьмана Івана Мазепи. Довгі століття проклинала його ім'я московська православна церква, а єдиновірна інтелігенція ганьбила ідею сепаратизму. А проте, коли надійшов 1917 р., одна й другі скантіювали.

Тоді на зміну єдиновірству прийшов московсько-більшовицький месіянзм. Переступив він в Крутах через непорочні тіла молодих Січовиків, але їх духа не переміг. На шляху стали Слобаські Гайдамаки, Новітні Запоріжці, Січові Стрільці, потім Сніг, Сірі й Залізні, далі лицарі

Зимового й Листопадового походів, герої Базару, сотні тисяч повстанців. Були й вони фізично переможені, але ідея Української Правди жила.

На парті Української Правди залишився сам Вождь і ввеч 25. травня 1926 р. в обороні П...

Оганьбили Вартового, виправдали злочинця, але Українська Правда після того стала ще більше живучою. Ім'я Петлюри стало безсмертним. В ньому персоналізувався абірний чин борців за Свободу Українського народу. Воно стало символом Правди.

Непохитність в боротьбі за національний ідеал за всяких несприятливих і найжорсткіших обставин, витривалість в перемозі фізичних страждань, відданість праці й боротьбі для ліпшого майбутнього без зиску й слави в сучасному, любов до самопожертви власним життям на Добро Української Нації характеризують Петлюру в абірному чині лицарів минулої доби.

Є це дороговкази і на шляху чинності українських рухівників. Тому, схиливши чоло перед світлою пам'яттю Того, Хто залишився непереможеним, Хто і після смерті діє більше ніж за життя, Хто для новітніх борців став джерелом моральної сили, а для ворогів грішним духом помсти, ми будемо продовжувати наш рух в прагненні до здійснення Волі Нації аж до остаточної перемоги Української Правди.

Отаманія й добровільна карність.

Помилкою є вважати отаманію продуктом демократизму. Вона є ознакою відсутності головної основи демократизму: громадської етики, почуття обов'язку й добровільної карності.

Там, де нема цих основ, нема громадян, є лише раби демократизму. Вони лише кричать про демократизм, але своїх обов'язків перед ним не визнають. Для них демократизм є широка поляна для кручної діяльності, в якій вони, як аліа, так і зграя рухнуть його основи. На цьому полі вони в своєрідній стилі великих пристрастей егітажу та нищарости, користуючись байдужістю більшовицької, зваляються на поперек та роблять галас. Вони можуть часом озвучити оту стилію, стати сповізнаннями отаманів, побанитись у владу, чи „репрезентативом“ „кського“ народу, надякати беличі обіцянок, одурити кого тільки зуміють, бо по своїх

внутрішніх властивостях ніхто з них ані на вождя, ані на репрезентанта не надяється. Кожний з них осягає в собі ані почуття авторитетності та мужеської честі, ані моральної відповідальності перед тим, кого „репрезентує“.

По своїй природі кожний з таких самозванців отаманів є автором зоологічних пристрастей та частково тієї стилії, в якій віншов, всезнайка, але обмежений, самозвинувачений, але тупий. В ній він росте, в розкладі й сам розкладається. Пова сучасністю в П надіреною атмосферою він нічого не бачить, не хоче й не може бачити. Це „лицар“ на час. Славолубивий як Герострат, але бонгуз, деспот, але похвильний перед фізичною силою як збіда. Це хамелеон, бо в своїй душі не має моральної стійкості. Сьогодні він ганьбить те, чому вчора служив. Постійно він має лише оту за-

жерству „чесність з собою“. Це хаос з крайнім індивідуалізмом, бо з хаосу вишлюк, хоч з нього вибили й Протоветі...

Не адібний до сербської витривалості праці, в нахилі бажувати всі вигоди життя, він без намагання хоче бути всюди першим. Коли ж бачить адібнішого й розумнішого від себе, всіма силами намагається його змістити. Коли це з його страх, викликає улюбленого способу „держити й не пускати“. А коли це поза його фізичних можливостей, допускається інсинуації, наклепів та оганблення всього, що лише загрожує його зомоґічним примушенням.

Коли та організація, до якої він належить, обмежує його „діяльність“, він залишає її, щоб заснувати нову лише для того, аби самому бути в ній отаким. Або, не звинувачивши над собою авторитету обраних верховних органів, творить таку нову організацію, що перешкоджає всьому здоровій конструктивній праці. Зібраних політиків собі затримає або в обмежених себелюбивих налібках до розумного критичному опозиціонерів, такий отаким ні про що інше не дбає, як лише про опанування землі і праці інших.

Наслідки такої „чесності“ виявляються в тому, що все суспільство поступово починає виявляти ознаки зорого й розбитого організму. Нерви кричних ідейних пращовників не витримують і вони відходять від громадської роботи. Вадяться збільшуються, на арену виходять розбещені еґотам та брехня, яких суспільство вже не помічає. Настав духова криза, при якій кожний дбає лише про інтереси персональні та про особисте спасіння, чия згодиться на ніщо зусилля шкідливого чину ідейних пращовників.

Маразм, деморалізація й руїна не наслідки „творчості“ отих отакимів зрава та зліва, чи й в самій середині. Зруйнувавши все в одному місці, вони вилізють наперед в другому, бо завжди мають зягогу „показатись“, затоптати в багно „творення своїх рук“, чи виправдатись непереможними обставинами, аналети зяну на інших та ходити з гордою чолом „чесного“ й „заслуженого“ дічка.

Образ загальної духовної руїни набирає ще більш нахилоного вигляду, коли оця зараза опанує всю націю, коли вона верховодить раба будь-то „монархістичного“, чи „демократичного“ толку, чиї продротки все, на що лише можуть найти посутиці, намагаючись зробити сміх „крам“ модним і обовязково „нерешітності“. Коли мають власну державу вони відточують її основні в усіх сторін. Під натиском руйнуючих внутрішніх і зовнішніх обставин така держава розпадається, надрі розкладається, заварок й животів злиняє до чужого праця.

А верховодя щасливо утіки на кордон своїй батьківщини, продовжують там вести „визвольну“ діяльність. Вони котяться по столицях держав сабру сабру й, спекулюючи високими гаслами та іменами загинулих борців, творять різні організації, „кентри“ й просто „промислові“ свічки з єдиною владиною дістаті гроші зяч би й від сакого чорта. Вони „репрезентують“ нещасній надрі і шукають для нього нових ваніт, перед якими на перебіг свідать урочисті обітвиці вірності. В ліпших випадках основою їх „промислової“ моралі є „Земля наша велика й багата, а порядок в ній нема: приходьте жити й володіти землею“...

Історія нашої живущини дає відзначливо багатий і пошочий матеріал на цю тему. Можна було б продемонструвати цілу „галерею“ образів і подій фатальних і катастрофальних, відображених в живущині нашого народу таку згубну ролю.

Історія нашого народу біда на своїх об'єктивно-наукових дослідничих тої, або іншої епохи в усіх її національних, соціально-економічних, політичних та культурних промах. З того, що дішило до сучасних виколів, належно не освітлені причини всіх фатальних „великих руїн“. І те, що довелося і доводиться пережити нашому поколінню є такою безумним наслідком нашої живущини.

Там живучи звертається в сучасному, з сучасного твориться майбутнє. Той, хто поважається лише на історію і пасивно чекає, що історія для нього щось пробить глибоко покаяніття. Історія для одних доброзачлива, для других є прокляття.

Для ихреду, — що не творить класних національних цінностей, а його „репрезентанти“ лише слідувати за цілікуваннями інших держав далеко їхньої батьківщини та крилато чекать на протид „добрих надріт“, — історія нічого доброго не дасть.

Отже треба працювати, треба творити класні національні цінності. Але як?

Найулюбленішим видом ніби громадської праці є у нас різні свідання, обрання та засідання. Кожен орга-

Олекса Стефанович.

Просто. Не йти вправбруч
Ані влівбруч — ні.
Хай лише вітер поруч —
Вічний сурмач борні.

Вітер, що хмарі — в груди, —
В груди, в горби хребта...
Поруч хай вітер буде,
А в далені — мета.

Чорно кругом чи біло,
Не зупиняти рух.
Може алапатись — тіло,
Але ніколи — дух.

нізаци гордяться вільністю своїх засідань та обрань, на яких говориться й говориться без кінця. Там дуже часто кавають на сцену саперидні самозвані отакими й починають „поучати“. Одні обвинувачують правих, другі діють та во кісточках перебирають всі „філісти“. Але по суті одні й другі мало мають того правого чи ділого переконання, ате жесь „філістиво“ дуже різно кому бракує. В більшості в кожному з них сидить стародавній заробований і улюблений наш „герой“, антинаціональний, антисоціальний, навіть антилюдський „промісловець“, що скрізь пробує шукати нуєсь покаяні. Сам адеморалізований, він деморалізує все, що входить з ним в який стосунки.

Чи дійсно на таких зібраннях творяться якісь нові національні цінності? Очевидно ні.

А скільки то годин Х учасників на це витрачається? Як би весь той час був витрачений, направданим на вправні рухання та впорядку можна було б придбати колосальну дисципліновану силу фізичного й морального здоров'я.

Як би той час був витрачений на сербські систематичні студії, можна було б мати кадр учених знавців з усіх галузей національного життя й чинності.

Як би той час був витрачений на економічно-господарську діяльність, можна було б багато національних доміг збудувати. Навіть на одні лише гроші, що витрачаються при тих зібраннях та засіданнях, можна було б створити великі національні діла.

А ми з усього того не маємо нічого, крім розбиття нашого суспільства на безліч ворогуючих і завзято себе щоборючих організацій, гуртків і груп, з яких кожна претендує на „національний провід“. А коли цям багато, навіть „високоосвічених діячів“ та обматерів поза зусиллям спеціалізацією в саому фазу зявляються надто прамітні знання в усіх галузях українствознавства та елементарних основ культурно-національної й громадсько-політичної чинності.

Чи буде на тілі такої діяльності наша історія до нас доброзачлива? Було б ніяким цього сподіватись.

Але разом з тим нема причини впадати в крайній песимізм і опускати руки. Хто має бодів ерхитку національної гордості, мусить працювати для творення здорового національного ядра. Основою здоров'я цього ядра є добровільна харність. Вона є вищою віддаленою еткою суспільної будова. Через неї приходить почуття обовязку, що є заранним свідомості національно-громадської етими. Там, де нема добровільної харності, нема суспільного порядку, там є анархія, що відзначається лише зокнішньому вправу.

Там, де мається здорове ядро суспільного організму, там для окремих його одинок найвищим є Добро Батьківщини. Там нема місця для зради, нещирости та байдужости. Там працюють всі для одного й одні для всіх. Там ніхто вправдано або зпочуття зради, шукаючи особистого спасіння, не відступає. Там всі в боротьбі тримаються не одні і жадні ворожа сила ані з середні моральним розкладом, ані з якої фізичної примушення, перемогти їх не може.

Тому хто хоче доброзачливості історії, коли коною проб'є година нашої свободи, мусить тепер до цієї відважно готуватись. Для цього потрібно адібних і зоробних мужів та юнаків, розумних і відважних жінок та юначок, що самі доброзачливо харністю мають ступити на сторону проти відступного розкладу здорового життя та об'єднати біля себе все здорове й свідоме своїх національних обовязків, щоб зявляти себе в годину свободи, бо й тоді треба пам'ятати, що „Там єму гинеться, де сила вправдється“.

I. Боберський про болючі справи.

Підчас свого декількарічного побуту поза океаном виголосив був зобр. І. Боберський в Канаді та Півн. Америці значну скількість викладів про трагічну збройну боротьбу українців у 1918-1920 р. р.

З приводу одного з таких викладів у НьюЙорку висловилося було в 1920 р. Пітсбурзьке (в Америці) „Народне Слово“ (ч. 32), що І. Боберський виступив там і як „немилосердний але розумний суддя, який радить нам не кричати, не лаяти безглуздо, але слідити за причинами й шукати правди.“ Бо „як візнаємо дійсну правду, лише тоді знайдемо добру дорогу“...

Цю цікаву дрібничку подає в 1920 р. віденська „Воля“ (ч. 10/11).

Питання, які зобр. І. Боберський порушував у своїх доповідях, були тоді для кожного українця аж надто гострі й болючі. Проте вже тоді батько українських руховиків і рухонечок знай-

шов у собі силу „не кричати, не лаяти безглуздо, але слідити за причинами й шукати правди“.

Подібної сили й вміння себе опанувати не знаходили на міль читачі української преси у авторів тієї несамовитості та прикриї для кожного українця полеміки, що провадилася в останній добі між „Ділом“, „Українськими Вістями“, „Новим Часом“, „Новою Зорею“ і т. д.

Чому не знаходять в собі такої сили українські діячі бодай тепер — після всіх наших дотеперішніх сумних досвідів щодо взаємних українських сварок і несамовитих взаємних поборювань?

Чи не допомогло тут — більше ніж досі — зацікавлення РУХАНКОЮ, що сирине влеканню такої сили і вміння себе опанувати?

В. Прохода.

Початки української руханки за кордоном.

(Закінчення).

У невільній боротьбі 1917-20 р. р. ми були фізично-переможені. Наслідком цього на еміграції опинилися десятки тисяч українців. Найбільше позитивної праці українська еміграція перенесла на полі національно-культурному. Тисячі української юної доприкої молоді, переважно бунтарської волі, об'єдналися в Українську Армію добровільної охорони на захист, не своєї національності (в ЧСР), так і чужих інтересів, а сотні повільно рішні фахові середні й спеціальні школи.

В місцях свого скучення українська студентська молодь поруч з інтенсивною академічною працею розвинула живу національно-громадську діяльність, закладючи різні товариства, серед яких почесне місце належить Українському Союзі.

Руханкова чинність за кордоном найбільше розпочалася на терені Чехословацької Республіки. Бути в Країні Маріїславні Тирші й не пошарпанитись з його видатчано-шляхетною ідеєю означало б культурну відсталість.

Спочатку зацікавлення руханкою чинністю виникло в плаванні, так званій, спортивній і то знову майже в незгоді, в таборах. Вперше її розпочали в Німеччині Яблінці, де в черні 1919 р. була інтернована патетична бригада Української Галицької Армії. Там, крім акадмічної воєнної руханки, повстав перший спортивний гурток „Україна“, що провадив гри копаного м'яча, а по-за цим мало хоч і масовий, але неорганізований зривок, виконувалися. Коли надійшла зима було загальне заходження танцюми та декільма видами зимового спорту. Більш серйозна руханково-спортивна чинність була розпочата на межі 1920 р. Спортивний гурток відновив свою діяльність. Дуже успішно провадила свою чинність легкоатлетична секція під проводом сотника Фашицького.

В березні 1920 р. повстав там сотня Січо-Союзів, що під проводом четаря Союзівського та сот. Культурного провадили вагомий мішворуч, а товариства та кооряду. Січо-Союзи готувались до виступу на VII. Насосіславському з'їзді в Празі і хоч були добре зашплені, але заїзду до Праги не зробили, бо не мали чим поверти належні вилатки.

До спонсорівання й розвитку спорту в таборі в значній мірі спричинилась УМСА, що своєю матеріальною допомогою дала можливість закупити потрібне вжиткове та спортивне для в'єри.

Протягом 1920 і 1921 р. р. рухонечки й спортивні влаштували цілий ряд свят в таборі, на яких були вивчені досить високої досконалості в різних галузях фізичного виховання.

І ті свята, що відбувалися робітничими відділами на приємно, закладали там спортивні гуртки. Перший такий гурток був закладений в Падубіцях, деми провідом четар Метелик. В Ліпіву-Важкі на Мораві був гурток „Україна“, де керував керував четар Церковний. Гур-

ток у Граді Кральовому довгий час змагався в зимовому м'ячі та у відбиванні.

В таборі Ліберці була інтернована юнаки-українці, що повертали з італійського полону та ті українські юнаки, що перейшли на територію ЧСР після червня 1920 р. Там ми був інтернований відділ біля 500 воїнів, які пройшли тернистою шлях на Великій Україні в гурти генерала Краська. Тут також повстав в осени 1920 р. спортивний гурток, що в своїй діяльності зустрічав у таборних умовах ніби непережовані опрешення. А проте де-які види зимового спорту зважались. Найважше було розвинути лижестарство. До 30 ліжестарців під проводом поруч. Селезика відбували свої змагання в околицях Ліберці. Крім того юнаки зорганізували шери, боси, зимку атлетичку та праладітку. Також і танцювали. Того студія розвитку, як в Німеччині Яблінці руханка тут не могла, бо в квітні 1921 р. таборні умови були владрувати до табору в Йозефові.

В таборі Йозефові спортивна чинність почалась грою копаного м'яча. Дружина Укр. спортивного клубу змагалась в чеськими гравцями не лише в Йозефові, але й в околицях.

Харчування тут було найгірше, а проте руханкою й спортивні змагання відбувались досить інтенсивно. З більшою ототожню зорганізували легку атлетичку та різні види спорту.

В жовтні 1921 р. приїхали до Йозефова таборники з Німеччини Яблінці. Лета зима майже приїхала морозом, хвиби танцювали від холоду в неоплазованих, холодиних не домованих бараках. Багато молоді відїхало на студії до Праги й Брні.

Якщо було вславахиною спортивним огнем життя в Йозефоському таборі в літі 1922 р., коли приїхала на літній відпочинок до табору студентська молодь з Праги та Брні. Ще пару років, аби була Українська натуральний курс та Українська концентрована школа, огнем спортивного життя там жеріло, а потім агас.

Українські студенти, що майже в таборі спочатку об'єднувались на нових місцях своїх студій: Празі, Брні й Пршібраві в спортивні гуртках. Чинність цих спортивних організацій була більш-менш об'єднана в спортивній референтурі при Укр. Центрального Союзу Українського Студентства, що була утворена в січні 1923 року.

В 1924 р. був створений Союз Українських спортивних товариств, що об'єднував чинність Українських спортивних клубів у Празі, Подєбрадцях, Пршібраві, Брні та Йозефові. Найбільше чинною в цих клубах була спочатку секція копаного м'яча, менше легка атлетика, стійкість та плавання.

20-22 жовтня 1924 р. були влаштувані Українські спортивні ігрища в Празі, в яких взяли участь члени клубів з Праги, Подєбрад, Пршібраву та Йозефова. На цих ігрищах були переведені змагання з бігач, скочач, метач

Надзвичайні Загальні Збори Празького гнізда відбудуться дня 21 травня ц. р. о 2 г. п. п. Прага II, Dittrichova в реставрації у Вацлавських Лавні. Участь всіх членів обов'язкова.

(кулею, диском, ратищем), фехтуванні, джуканні та відбиванні, переважно ж відбувались змагання у копаному м'ячі. Хоч і тут не обійшлося без підступної руйнівочної роботи українських комуністів, але ігровіші пройшли успішно...

В березні 1925 р. офісом Українського Спортивного Союзу було закінчено перенести до Подєбрад. Тоді Подєбради відігравали домінуючу роль в українському національно-культурному й громадсько-політичному житті. В галузі руханочно-спортивній творили його студенти Української Господарської Академії, були новини Армії У. Н. Р., що забиралась в польських таборів на студії до братньої Чехословаччини й шила кочі до безарної,

але власної національної високої технічної школи. Тут Спортивний Союз перетворився в те, що мало ширші цілі й завдання, що об'єднувало всі галузі фізичного виховання, базуючи їх на національно-моральній силі. Нам був Український Союз, який спочатку протягом більше трьох років був соціальною секцією Українського академічного спортивного клубу в Подєбрадах.

В процесі поступового й успішного розвитку Українського Союзу, як в Подєбрадах, так і в Брні, Празі, Празі та Празі поглинув в своїй чинності не лише спортивні клуби, але й Спортивний Союз, нинішні їх на національній шлях Українського Союзства.

З життя Союзу.

• 1-й загальний Староста СУСЗАКУ пообр. Іван Володимир Дароган до друге веревіс 22. IV. 1936 тежжу операцією. Щиро бажавмо нашу відданому Рідному Союзству ірарьозивковій як найшкорошого відданання.

• Товариство Український Союз в Празі має вже легалізований Земельний урядом статут самостійної організації в відлегатости СУСЗАКУ. Так в поступовому розвитку своєї чинности наши руханочні й руханочні в Празі виходять на ширшій шлях своєї чинности, перетворюючи своє гніздо в Товариство. До праці створюють нові молоді сили, нині бажавмо витривалости та успіху.

• Товариство Український Союз в Празі, на спільну частю ривенничного соціального гнізда, влаштував в Ржевничі, дня 7 червня ц. р. Соціально свято.

• Гніздо Українського Союзу в Парубіцях підготувались до соціального заїду на Словацьку до Братислави 27.—29. червня ц. р. На вїдвїтї підоруві для нежвїтних руханочів пожертвували пообратами Іван Ю. Синевський та Яцко — 450 кор. ч.

• Господар Управи СУСЗАКУ пообр. Іван Лозовик та сестра Ема Прохачева одружались 19. квітня ц. р. Бажаємо молодій соцієльній парі щастя в ридинному житті та успішного продовження праці на добро Українського Союзства.

• Справник Управи СУСЗАКУ пообр. І. Паламарчук відїхав на літню працю. Виконання його обовязків перебрав пообр. Й. Василек.

• Пригадуємо пообратами скорбнимим товариство і гнізд Союзу про відаслугу до каси Союзу передвїтати на „Український Союз“. Просьмо даяжде пам'ятати, що лише на власні українські засоби на його віданно.

Кожний сокіл і сокілка
мають читати

„Сокільські Вісти“,
ОРГАН УКРАЇНСЬКОГО СОЦІАЛЬСТВА в Крак.

Передплата 10 кор. ч. на р.

АДРЕСА: „СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ“, LWOW, KUSNA 29.

Красномовні цифри.

З нагоди уствїнення „Німецького Державного Союзу для Тілесних Вправ“ були в квітні міс. ц. р. опубліковані найновіші цифри членського складу цієї загальної організації руханочів і спортовців у Німеччині. До її складу належать 45.000 окремих товариств з загальною секцією понад 6 мільйонів членів(ок). Поза цим „Державним Союзом“ перебувають далі 2 мільйони осіб, що займаються моторизованим спортом, є членами товариства „Радістью — до сили“ („Kraft durch Freude“) або належать до організації для спортових вправ на конях. Отже до організованих тілесних вправ у Німеччині притягнуто вісім мільйонів осіб! На чолі секції „Державного Союзу“ стоїть секція руханочів з 1.324.816 стало активно вправляючими членами Далі йдуть секції: мованого м'яча (598.970), легкоатлетик (366.928), плавання (264.253), канайного м'яча (200.300). До їх принадлежать до „Держ. Союзу“ сілок входить в. м. 455.839 спорт. стрільця та 340.186 горольців і спорт. мандрівників. Цифри справді красномовні.

ВСІ ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
НАУКОВО-ЛІТЕРАТУРНИЙ
МІСЯЧНИК

„НАША КУЛЬТУРА“

Щомісяця виходить чотирьохаркушова книжечка. Головний Редактор і Видвець
Проф. др. ІВАН ОГІВНКО.

Передплата річно 3 долари.

Адреса Редації й Адміністрації:
WARSAWA, ul. Szalowa 25 m. 10.

Культура наша стародавня й глибока, — пінаймо й шануймо її!
СИЛА НАЦІЇ — В СИЛІ ЇЇ КУЛЬТУРИ!

Пожертви наїслати до Земельного Банку у Львові (кул. Словацького, 14) на банку ч. 500 170 з приміткою „Вкуп Українського Горьду“. У ЧСР можливо також надіслати складанкою ч. 10.727 (Svas ukrajinského Sokolstva za hranicemi, Praha) з приміткою „Жр. Мольдав“.

OBŠAH: Simon Petiška. — Otomanie a dobrovolní káseu. — I. Bobers'kyj o hledání pravdy. — V. Prochoda: Záhřtky ukrajinského tělocviku za hranicemi. — Ze života Svazu.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vychází na zářtku měřice kromě žerence a srpna. Majitel a vydavatel Svas Ukrajinského Sokolstva za hranicemi. Odpovědný ředákteř MUDr. Jakub Jakubov'kyj. Adresa redakce a administrace: Praha-Letná, Korynovská 2. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázová čísla 1 Kč. Průřtkní zářtky srobenkou poštovou spořtkavay 10.727. Zářtko na poštkání. Novinová maza pověřtko řed. p. a c. z. 106.921/VII—1034. Podávateľ pošt. čísl Praha 66. Tisk F. Herman v Praze XII, Jagellonská 9.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Іван Франко.

(1916—1936).

*Мотив: „Де нам вляти Богдані?“
Гляди ти придатий будь
На святе велике діло!
Загортий думки й груди!
До тисокого літання
Непестанно пробуй крил,
А Богдан приїде як сума
Ваших млягоць, ваших сил...“*

28 травня 1916 р. відійшов од нас Той, Хто силою своєї національної індивідуальності вічного руху й вічного неспокою ціле життя намагався підняти вперед повільну, звиклу до вигід, хоч би й в рабському понижєнні, українську громадську думку. Сміливий лет думки Івана Франка все кличе нас вперед і укладає як треба лупати сміло байдужесті до загальної національної справи та очисати національну Правду від

намулу особистих пристрастей різних фарисеїв.

Склавши в себе кайдани духового поневолення Іван Франко без жадних матеріальних засобів сміливо кличав усіх до Волі й відважю наставляв свої груди під удари ворогів та свого громадянства, що кланяючись чужим богам, ганьбило власного Мойсея. Майже світлий був він на національній ниві й працював в усіх ділянках громадського життя як поет, письменник, учений, педагог, громадський діяч і політик. І в цій постійній муравлиній праці він виявив себе велетнем духа.

Двіні його каменярьського молота кличе нас до високого лету над горами й степами, а його життя й праця є прикладом для нас українських рухливців, як треба нині вчитися побіджати, щоб аватра перемогти.

Українська Рада Фізичного Виховання.

На останніх Загальних Зборах „Сокола-Батька“ у Львові (26.IV.1936) ухвалена була резолюція про заініціювання Ради Фізичного Виховання. З приводу цієї — до певної міри історичної в розвитку національно-фізичного виховання українців — постанови були деякі штики в шоденній пресі у Львові. „Новий Час“, „Укр. Вісти“ і „Діло“ надрукували в цієї нагоди вже декілька „висисень“ і коментарів, дарма, що досі ніде в періодичній українській пресі (і ніде взагалі) не були ще ясно й ґрунтовно висловані питання — для чого, ким, з кого та як малаби бути ця найвища Рада покликана до життя. І, як це вже нерідко в українців траплялося, вийшла дискусія з приводу заініціювання Ради Фізичного Виховання з властивої фізично-виховної діялки (отже діялки передовсія національно-педагогічної, національно-організаційної та загально-тіловиховної) і стала притокою до пресового обговорювання (а поруч із цим і до анґостровання) існуючих мівоорганізаційних, льонально-конкурентційних та мабуть і особистих непорозумінь та суперечок. З загального питання плянної систематизації національного ґартування тіла і духа сучасного і мабутих українських поколінь перейшла поки що ціла справа до площини прикрої неаґоди поміж львівськими „Українським Спортним Союзом“ і „Соколом-Батьком“. Деякі висторувалі пар-

тійним часом пробують поґлибити і поширити подібну неаґоду також серед української еміґрації, перешидовжаючи спробам координації праці українських соколів, пластуців, січовиків, стрільців (напр., у Південній Америці), спортовців та ин.

Наперед ділом, а потім вже словом.

Питання найвищої Української Ради Фізичного Виховання, яка повсталаби під кутом інтересів цілої нації та підкреслювалаби обовязок широких українських мас (і передовсім молоді) приєднатися до активної участі в національно-тіловиховній праці, питання єдиного центрального осередку, що авторитетно й плянво формувавби систему українського тіловиховання та координувавби чинність поодиноких тіловиховних напрямків і організацій — є на нашу думку дуже важливі та некучі. Нашу скромну ініціативу в цій справі висловили ми були вже в грудні міс. 1935 р. в 10-му числі нашого часопису. Тому ми з радістю приєднуємося до згаданой ухвали „Сокола-Батька“, вітаємо реальні підготовчі заходи щодо Ради Фізичного Виховання з боку Старшини „С-Б“ і з нашого боку готові в міру наших сил підтримувати кожний творчий та доцільний крок у цій справі. Проте ми свідомі, що самими революціями, коментарями, „висиснями“ і навіть річеними де-

скусіями на папері або в розмовах — справа створення діяльної та реально-провідної Ради Фізичного Виховання далеко вперед не посується. Деякі пресові заводи в цій справі пригадують нам подекуди дискусії, комунікати, „звіснення“ і под. в зв'язку зі з'їздом т. зв. „Всеукраїнського Національного Конгресу“. Обговорювана на протві декількох років „конгресова акція“ нічого „всеукраїнського національного“ чини досі ще не створила. Подібно і справа створення Ради Фізичного Виховання вимагає на нашу думку насамперед конкретних і практичних заходів на ділі і щойно потім вже — пресової чи пропагандистської акції серед агалу. Отже: наперед ділом, а потім вже словом!

Відповідальність перед нащадками.

— „Кожде покоління відповідає за прикмети тіла і духа слідуєчого покоління“ — повторює вже декілька десятиліть найбільшій українській дітя на полі фізичного виховання проф. Іван Боберський. Але наскільки пізнали та до серця собі взяли цю стару правду відповідальні за майбутнє наші українські провідні осередки — свідчить довголітня безпорадність і кволість національного нашого „Пемонту“ навіть у справі викулення єдиного національного „Українського Майдану“ у Львові. Чим впливовіші в українському житті суспільно-політичні становища займає більшість високоосвічених земляків, тим менше реального зроуміння виявляють вони навагал до найпекучіших потреб фізичного виховання українського народу. — Мовляв, за „наших часів“ такого поширення руханки й спорту не було — кажуть деякі з найстаріших сучасних керівників українського національно-культурного життя і цим віднекують від незрозумілої для них справи плекання тілесної адатності нації, а в зв'язку з цим і адатності душевної. Проте невідання вивольна боротьба почиває її активних учасників, що „воробеньки не загинуть, як роса на сонці“ та що „світ гветься лише там, де сила прикладеться“. Тепер настала доба, коли цю безсумнісну правду повинні собі постійно пригадувати всі національно активні українці. Але саме повторювання і найбільш самозрозумілої правди нічого реально не адобуває. Тут єдина різна чинність. А чинність в суспільстві аростває щойно тоді, коли вона під одним проводом і за одним пляном аосереджує в адотнійшому напруженні аусилля адиниць та поадних гуртків.

На нашу думку вже настав час для усвідомлення всіма суспільно-чинними українцями, що без попереднього, систематичного, посладовно-втривалого і пляново-доцільного гарту тіла і духа широких лав української молоді годі сподіватися масового поширення в українському народі добровільної та свідомої кярности і ааанної пошани, характерности і творчого духового активізму, пошани до власних організацій і провідників та прагнення до амагання і неремоги. Справа фізичного виховання народу малаб авати в основу своєї діяльности не тільки існуючі руханкові, спортові, пластові та под. товариства, але також „Просвіта“, „Рідні Школи“, „Педагогічні Товариства“, організації лікарів і вчителів, гімназії та висові школи, військові товариства і передовсім культурно-громадські працішники на селі, як напр. учителі, панотці, кооператори, студенти і т. д. Справа тілесного

і душевного гарту українського народу малаб бути некучою та важливою аокрема і для українських церковних чинників. Заохота сільського священника до плекання особистих чесновт шляхом постійних і втривалих вправ, що аміцнюють тілесні й душевні сили, малаб напевно, напр., серед українського селянства далеко більший вплив, ніж навіть безліч пресових закликів у цій справі. Для розбудови власної національної системи фізично-душевного виховання потрібна адотстайна співпраця всіх міродатних громадських і культурних чинників. У державних народів про це дбає аичайно найбільше асього сама держава. В недержавного народу цей обов'язок припадає на ціле громадянство і передовсім на тих, що його репрезентують. Не роблячи нікому ніяких аакідів, ми остерігаемо лише всіх українських сучасників, що на тілесну й душевну адатність майбутнього покоління відповідає ціле покоління сучасне. Аби майбутні діти не аагостровували питання „батьків і дітей“ і не проклинали „батьків“ за їх — „дітей“ — кволість, — мусить сучасне покоління авати до вправленних рук і справи гартування нащадків.

Сподівання сили без плекання сили.

Існують в нас різні військові товариства, що інколи закликають не забувати про потребу плекання національної міці і національного поготівля. Але чи можливо виплекати аякебудь міцне поготівля без належних попередніх вправ? Час за нас не працює і без плекання власної (індивідуальної та національної) сили ми й надалі аалишимся кволю, хиткою, роаданною, неадатною до адотадного і тривалого масового напруження отарою без авторитетного проводу, без масових організацій, без національної кярности і без адатности до адотстайної аднорности супроти звонішнього розкладового тиснення. Деякі розполітовані балакуни і прихальники дешевой популярности думають, що самими фразами про „націю“, „волю“, „державу“, „визволення“ і т. д. вони аміцнюють або плекають національну силу українців. В дійсности без попередніх вправ ніяка адатність не поширюється і не адотконалюється. Подібні самозрозумілі річі серед наших бувших військових адобільшого не аааходять на ділі плянового прикмінення. За винятком декількох адиниць, оминають аичайно наші бувші військові авторитети активно-провідну працю в існуючих руханково-спортових товариствах, хоч нерідко не дураються учати в співочих, літературних, сутополітичних та ин. громадських починах. Чому аича частина адорних бувших українських старшин серед еміграції не бере ніякої учати в українських руханково-спортових товариствах? Де, як не в цих власне товариствах, можуть вони пригадувати собі в аоряд, ааховувати струнку постать і гартувати ала? Скільки маємо серед наших бувших найвищих військових начальників тих, якіб пляново сприяли — своїм колишнім авторитетом — поширенню серед українців аіцакалення справи фізичного виховання, справи української сокільської руханки і студіями тілесного виховання аагалі. Ця незрозуміла для нас байдужість можливо буде колись ще більше незрозумілою для тих наших нащадків, що досліджуватимуть як дбали про тілесну адатність свого народу колишні організатори його фізично-ааройної сили. Наша сокільська організація аавше бу-

На весні ц. р. гмінда Українського Союзу в Празі рішила перейти на вищій щабель організованої чинності або Руханкове Товариство та легалізувало свій статут.

21 травня відбулись надзвичайні (для гмінди ліквідаційні), а разом з тим і Установчі збори для Товариства, на яких був прийнятий легалізований статут, перебрані всі справи й майно гмінди та обрана Управа Товариства з такою складом: староста К. Топольський, заступник старости Й. Василко, нахвалник Іжк. Дароган, начальник Фр. Коргоць, начальник М. Антоновичівна, справник Мак. Юзефович, скарбник В. Язю, господар І. Лозовок та члени Управи: Вєссоніє, Н. Пєкєлєрїна та Продам. Старій Управі гмінда на чолі з побр. Іжк. В. Гамєльськєм виключена шкура подана на минулу працю. — Представником від Управи Союзу Українського Союзнаства на кордоні був Іжк. В. Прохода, який в привітанні відгукнувся про обовязки українських руханків і руханочок бути на сторожі Національної Прадї.

Руханочна чинність на минулих 4¹/₂ місяці 1936 р. в порівнянні з попередніми роками значно зросла, що видно з наступної порівняночної таблиці:

	Виправили гмінда рухан.	Всього виправлено до класів/година	Закінчили на виправ.	Надбали участь	Надбали участь	Пересіли на годину
Руханки:						
За 4 ¹ / ₂ місяці 1936 року	34	541	33	24	7	16
За цілий 1935 рік	56	504	32	16	4	9
Руханочки:						
За 4 ¹ / ₂ місяці 1936 року	34	305	25	17	5	9
За цілий 1935 рік	26	280	12	10	3	8

Сестра Антоновичівна абсолютувала з дуже добрим успіхом двотижневу курс Руханочної школи Чехословацької Соціальної Громади (ЧОС), на яку була від 19. IV. до 2. V. 36.

2 лютого ц. р. був заложений інструкторський гурток (руханочний провідницький) під проводом начальника побр. Фр. Коргоця, до якого ввійшли побратими: Сорока, Лозовок, Гурин, Топольський, Смоленко, Васильок та Продам. Гурток цей має соціальний характер; 21 травня було вирішено, що до гуртка ввійдуть і сестри під проводом начальниці сестри М. Антоновичівна.

Про привітні руханочні виступи Т-ва на минулий час вже писалось на сторінках „Українського Союзу“.

До плану чинності на майбутнє висловлювались побажання про удосконалення руханочної чинності й про потребу проваганди Українського Союзнаства улаштуванням вїздів і руханочних виступами до інших міст в Чехоз, де налічуються більшість емігрантів.

7 червня ц. р. був проведений вїзд до Ржевиць, місяць відпочи гмінда Українського Союзу, де було зворинжено соціальське свято. Несприятна погода була на перешкоді влаштуванню свята згідно наміченого програму під наглядом небом в лісі. Тому довелося обмежитись руханочною академією в помешканні чеського Союзу в Ржевицях, що гостинно дав до розпорядження українцям свою залу.

Руханочна академія відбулась до обїди й розпочалась свєтєм соціального гїмну та промовою старости Т-ва Український Союз в Празі побр. К. Топольського і 2-го заступника старости й нахвалника Союзу Українського Союзнаства на кордоні побр. Іжк. В. Прохода перед ладом учасників академії руханків і руханочок правляого Т-ва та дїючого доросту (учениць) ржевицького гмінда в Празі Союзу. Побр. К. Топольський в своїй привітанній промові, як господар академії, зустрєв академію правляого Т-ва та його прихватування в лїквіції адорного духа в адорному тілі для Добра Української нації. Побр. В. Прохода в говорі про значєння соціального свєта, як і показником переведеної праці та зробив оцінку фізичного виконання в історичній перспективі, відгукнувся ролю

руханків й спорту в творенні характеру культури нашого народу в старі й новітні часи. Привітавши Іжкєм Союзу старосту та побратимів і сестер чеського Союзу в Ржевицях та подякувавши за гостинність, вітає також Іжкєм Управи й староста Союзу побр. Іжк. Цєсєра та урядового заступника старости побр. Іжк. В. Дарогана всіх гостей, побратимів і сестер, побажав дальшого Успїху в праці на шляху до Волі Нації.

Потім відбулись вправи побратимів і сестер на приладах, вправи відморуч руханочок, дїючого доросту та руханків в символічних закїнченнях — „Не пора, не пора москалів лїтні служити...“

На вїггал академії пройшла хоч і скромно, але дуже добре й вїгдала національному увагу рибалка, що перенїсно складалась в учні і учениць Ржевицької гмінди, для яких власні й влаштувались академії. Нашим бажанням є, щоб старше українське громадянство в Ржевицях підтримало більш активно руханочну чинність нашого соціального доросту. Будемо сподїватись, що новий директор Української гмінди в Ржевицях а. доцент Гр. Омєльчєно буде сприяти постановці фізичного виконання в гміндах на належну височїну, аби на слїдуючому руханочному свєті були не лише глядачима, але приймали в ньому участь як хлопчї та і дїючий старший і молодший дорост та руханки й руханки гмінди в Ржевицях.

Вечером відбулась товариська забєва, що розпочалась 1¹/₂ годинною вокально-музичною програмою під керівництвом старости гмінда Українського Союзу в Ржевицях побр. д-ра А. Яковенка й закінчилась з моральним і матеріальним успіхом.

20 червня Т-во Український Союз в Празі влаштувало на закїнчення весняного періоду руханочної чинності соціальну вечєру, що пройшла з добрим успіхом в товариській забєві.

Гмінда Українського Союзу в Ліберці. 21 травня ц. р. Чехословацький „Союз“ в Ліберці має вїзїейне свято в нагоді 50-літї своєї чинності. В цьому свєті взяло участь в соціальному однострої 10 українських руханків ліберцького гмінда з старостом побр. В. Леуцком та начальником побр. Ад. Турчиним. Рїзно ж привїтали в Празі на свєто начальника Союзу побр. Фр. Коргоць та староста Т-ва Український Союз в Празі побр. К. Топольський в привітанні СУСІАКУ. Чеські соціали та громадяни вітали українців свєтєм дуже сердєчно.

Гмінда українського Союзу в Ліберці має два десятї членів, що намагаються переборювати всі перешкоди до належної руханочної чинності.

В осєні має зробити вїзд до Ліберці Т-во Український Союз в Празі для влаштування там привідного руханочного повстану, в якому очевидно візьмуть участь і руханки в Ліберці.

Українське руханкове Т-во „Союз“ в Буєнос-Айрєсі. 5 вїгня ц. р. там відбулось соціальне свєто з нагоди 5 річниці дїяльності. Програма свєта складалась в трьох частини, в якї входили хором виступи соціального мужського хору, руханочні вїгданє, промова, декламції, національні танци та сценїчна картина. Свєто закінчилось товариською забєвою.

Своєю чинність Руханкове Т-во „Союз“ в Буєнос-Айрєсі розпочало 26 вїгня 1931 р. Протїгом невдєлого часу молодь Т-ва своєю дїяльністю завоювало ще декіль міждєности нова столицєю Аргентини та організувало свої філії в Кордобї й Ла-Палмаї, що почала успішно розвиватись. Найбільший розвій Українського Союзу в Буєнос-Айрєсі припадає на 1933 рік, коли була придбана соціальна однострої та посвєчений соціальному привітанню, який привітано першій вїзїєю частини, що вїїде в Південній Америці до боротьби за Незалежність Соборної Української Держави.

Недєвлячєсь на несприятливї обставини чинність наших соціалів у далєкій Америці поступово розвивається. Попи що вона обмежується на вправах вїгноруч та на приладах, а час від часу влаштуються театральні вїгданє та реферати. Так в несповїтній постїтїй праці, відтримуючи звички в Союзом-Батьком у Львові та Союзом українського Союзнаства на кордоні, обєднується на чужинї ті, у кого бєтьє українське серце.

OBŠAH: Ivan Franko. — Ukrajinská rada tělovýchovná. — Z dějin Ukrajinského Sokolstva. — Z života Ukrajinského Sokolstva ve Východním Německu. — Z činnosti Ukrajinského Sokolstva za hranicemi.

«UKRAJINSKYJ SOKIL» vychází na základě smlouvy kromě členové a správa. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského Sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor MUDr. Ján Jakubivský. Adresa redakce a administrace: Praha-Letná, Korunovační 2. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázová částka 1 Kč. První číslo došlo do rukou předplatitelů 10. 7. 1936. Začlenění a na požádání. Novinová kassa povolená řed. p. v. č. 2. 106.921/VII—1034. Podávající podnik, číslo Praha 66. Tisk P. Herman v Praze XII., Jagellovská 9.

F. T. Dr. Jan Slavik,
Prague IV, Loretańska
ul. 8. 109

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Іван Боберський.
(Львів).

Після Всесвітньої Олімпіади.

Світ хоче видіти сильних людей.

Сильні є ті, що зможуть відкотити пень, який авалився впоперек дороги, що уміють перескочити рік, який задержує їх в білі, що потрапляють дивигнути тягар, який доводиться їм перенести.

Сильні є ті, що вільно й легко ступають вгору на верх, що знають як подолати напругу, коли вона конечна, що приходять із своїм ділом своєчасно туди, де вони потрібні.

Сильні є ці, що думають швидко, говорять ясно, працюють скоро.

Світ цінує сильних. Він відчуває, що вони творять його розвій, його поступ. Світ без сильних не був би сильним.

Світ хоче мати сильних людей, бо їх сила, це його сила, їх сильні рамена, це його рамена. Спас, який вони мечуть, мече світ, а простір, який вони перепливають, перепливає світ. Побада сильних є його побідою. Вона веселить його.

Світ любить кріпких. Він відкриває для них святочні ворота, украшує для них зеленню своїй доми, виходить їм на зустріч з пестрими прапорами. Він кладе вінці на їх чоло і робить їх погруддям.

Людство не занедбує тіла, як господар не занедбує ниви. Тіло є нивою думки й діла. Так як нива продукує стебло і колос, так і тіло творить думки (стебла з корінням) і діла (колосся). Розумний господар обробляє землю, щоб стебло й колос зробили його багатим.

Тіло невшколене рухом подібне до занедбаній ниви, зарослої хабазом, на яку гідко дивитись і яка не приносить сподіваного хосна.

Рух робить м'язи й жили, нерви й м'язок спосібними до всякої праці, тілесної й розумової. Рух робить увесь мотор людини справним, витривалим, швидким.

Думки перестають бути мріями, бажання — снами, коли переіменуються рухом у діло. Людина здійснює свої замисли самостійним рухом, або зданується в другий, щоб на досягнення своїх надій подивитись як на окремих твір.

Рух перетворює мрійника в працівника; планса перетворює від руху планати; нерішучий набирає віри в себе.

Молодь, що підрастє, рухається швидко й не може всидіти непорушно на однім місці. Ціле тіло розвивається, кости ростуть, м'язи зміц-

нюються, серце сильніє. Молодь рухається на-любки. Ця жадоба руху видає на користь м'язів і нервів, в хосен здорова, характеру й краси, коли молодь знайде нагоду до плекання плывної руханки.

Молоді індійці, що грали на XI Олімпійських змаганнях чудово галивку, задержать в житті змісл до співпраці й відповідальности на північних громадянських становищах. Спільна (дружинна) гра вполю повагу до законів, які вони добровільно для себе приймали.

Японська молодь взяла малу участь на попередніх олімпійських змаганнях, але цього, 1936 року досягнула значних успіхів у різних галузях руханки. Рухові вправи розбудили в ній честолюбність, яка провадитиме їх в житті при конній праці.

Німецька молодь дуже мало відзначилась на попередніх Всесвітніх змаганнях. Але цього року вона перевищила молодь Британії, Франції, Америки. Витривалість в довголітнім плеканні рухових вправ, яку німецька молодь викавала, щоб досягнути всесвітнього успіху, лишиться для неї й на північні літа. Хоч тоді не буде метати молотом далеко, але буде здоровою и витривалою до півного віку в громадянській праці.

Німецькі руханки вправляли на стадіоні. Виступало їх 4000. Найсильніше враження зробили віддали сивоволосих, але все ще струнких і живаних мушкетерів, що вправляли між цінтом молоді, як старі високі дуби, що рухаються у величній мітрі серед молоді дубони.

В душі українців жевріє бажання сили. Це бажання сильніє з року на рік. Українська молодь не хоче мати тремтливий голос, хиткий хід, боляку мову, несмілі очі, сумну думку. Вона бажає руханкою скріпити свої м'язи й викувати свій характер до витривалости, єдности, плывности, порядку, до підприємчивости й жертвенности. Вона хоче вишколитися, щоб сповнити великі громадянські обов'язки, які на неї чекають в недалекій будучині.

Українці не хотять стигнути на себе імя слабих і боязливих. Буде й їх світ видіти, подивляти й любити на Всесвітніх Олімпійських змаганнях, а потім в змаганнях на стадіоні всесвітніх подій.

Серпень 1936.

Архів
PRAGA
№ 0-18597

XI. Всесвітні Олімпійські Змагання в Берліні.

На світлій представляє свідо-відомі частини головної стадіону. За на світлій таблиці записувались призначення переможців, їх країни та рекорди. Направо від дахів — майдан для представників преси. Пагацями встановлена внаслідок почесня трибуна, над якою висить олімпійський прапор (з 5 перстеньми). На шоглах прапора країни. У лівоу роуі ввищу плаща для змагань.

У правоу роуі ввищу фасада зазіано-відомі частини головної стадіону, над якою при відкритті XI Олімпійських змагань вивисли прапори. Ліворуч від цього обривка ангальний вигляд головної стадіону. В лівоу роуі вгорі розставлена коло 4300 змаганців при відкритті Олімпіади 1.8.1936. Праворуч знімає плавацького стадіону. Над поверхнею води відноситься 10-метровая земля для сполів.

Більше діла.

„ДІЛО“ (ч. 194) надрукувало:

... Багато гірше представляється у нас справа зрозуміння спортової ідеї і пропаганда спорту. З деякою долею сорому стверджуємо, що передові ряди нашого громадянства та наша громадська верхівка зовсім своє відношення до такої важкої проблеми на площині денної доміг ігноранції та неоправданної байдужості...

... Мусимо зрозуміти, що це не іграшки; за завдання фізичної культури нас можуть гірко потерпіти маршастаючі школярські нації, і за це осудять нас історія! Зрозуміймо, що проблема фізичної культури це передові національні проблеми, — що усунування народу — це шлях до його біологічного надсередовища і політичної могутності...

„УКРАЇНСЬКІ ІНСТИ“ вже перед тим (у ч. 27) висловили були побажання, щоб „найкращі шари громадянства усвідомили собі вквенті, що справа українського спорту, це воесім не справа савих спортсменів, молоді, лиш загально національна. Визначна матеріальна допомога, вилежене вислування й спровадження добрих фазісів для такого прогарного людського матеріалу,

що він дає нашу молодій українській спортової світ — це єдина відповідь, що колись і ми доженемо, а може й переженемо...“

На ше становить в цій справі висловували ми на цих сторінках уже не раз і не два. Ми не є талмудистами, ми спочиваємо за слова, не робимо діла. Хай українські мужики й жінки, юнаки та дівчата — називають себе „спортсменами“, „сичонниками“, „лутовниками“, „каменярками“ і т. д., — лиш хай зоравляють, хай постійно і витривало плавають здорові, силу, кручість і красу свого тіла, передовсім свого власного тіла. Рухливі й спорт мають себе вельми доповнювати. Вони мають також змагатися в найвищій меті та в одностайній зерні над усіма галузями українського фізичного виконання. Партизанство чи свействство в царні української національно-фізичної культури потрібно зліба лиш демократія і політичність „прохвасловців“. Для України вони не потрібні!

Тому нева для чего наводити штучне віднесення „спортсменів“ від рухливців, які також є спортсменами.

З життя Краєвого Сокольства.

З вивик рухливого-спортової організації в Краю найбільшу чинність без огляду на всі перешкоди безперечно викликає Українське Сокольство. Власне на цих перешкодах гартується дух українських рухливців та визначається правдивий шлях до лішого майбутнього власної нації.

20 річницю смерті Каміонера українського гарту ІВАНА ФРАНКА наші соколи в Краю відзначили Окружним Сестром 20—21 червня с. р., в ввищу колоу участь 35 сокольських гіндів з 888 членами.

Перший день 20 червня був присвячений сокольським спортовим змаганням Львівської округи, до яких пригласилось 116 стартувачів: 29 учасників (соколь-

ського дооросту), 28 сестер і 59 побратимів. Змагання відбулись в галузі легкої атлетики (біг, стусан кулямо, спокон у довжину і височин та гірні 4х100 і 4х200), що пройшли з значними успіхами, а в стусані кулямо учасниками побито неофіційно український рекорд (Ліан — 11'42 м., Крук — 10'48 м.). Крім того відбулись товариські змагання в ковчіві та відбаванні.

21 червня відбулись рухливі змагання. 102 учасники зоравляли змаганням дручени (укр. побр. вичальника О. Вальчика), 280 сестер зоравляли змаганням „ли ковчів“ (укр. побр. В. Тихаліва), 256 побратимів зоравляли змаганням змаганням укр. побр. М. Тріма, 189 побратимів зоравляли змаганням „Будуймо“ (укр. побр. інж. Яр. Ва-

гітні) всі вирази були переведені дуже добре, а 32 тьотіві вирази „Будучим“ символічного характеру заслуговують похвалу не лише на граматову але й мовнолітському майдані.

Зі значним успіхом пройшли вирази на прикладі: дружинку, поручки і юни. На закінчення під загальною обличчя публіки відбулись вирази списками (уба, побр. Колякочка). В них знайомились скорість руку в стреліні до національного ідеалу.

Соція Леція IV, урядні 13 червня руханковий вечір присвячений пам'яті побр. отамана С. Горука.

ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮХИ присвячено Соціальному Гітло в Глиноцях 19.VII.36 руханковий здиг, в якому взяли участь 124 побратимів, 232 посостри і 56 учасників в Глиноцях, Борисполі, Волкові, Замістці, Коросні, Кривичі, Куровичі, Лагодіві, Лядіві, Лешіві Корольківській, Попоріччю, Перегіннові, Політові Великому, Роварю та Ушоковіч.

30-літній ювілей своєї чинності відзначували руханковий академічний Соціально Гітло: Гробошіві Великій — 12.VII.36, Хелоріві — 16.VIII.36 і Радні — 30.VIII.36, які пройшли з значним успіхом.

Соціально Гітло в руханковий виразами відбули Соціально Гітло в: Самборі (побитове) — 12.VI.36, Півнечарі — 12.VII.36, Іванівці — 19.VII.36, Хоросно Старому — 19.VII.36, Богородчані — 26.VII.36, Колячіві — 26.VII.36, Побережжю — 26.VII.36, Риччині — 2.VIII.36, Хароні — 2.VIII.36, Малковичах — 2.VIII.36.

Лекційно-театральні змагання відбулись в Соціально Гітло: Ремезові — 2.VIII.36, Мамоничах — 19.VIII.36, Хароні — 16.VIII.36, Вербичі — 19.VIII.36.

Гітлоу в курс відбули в Станіславоні 11—13.VI.36, під проводом відпочинку Сокола Батька побр. проф. О. Заславського, а в Соколі Долній 6—8.VII.36, під проводом інструктора С.Б. побр. Тихоліва. Руханковий виступ в Долній був старостами заборонений.

Соціально Гітло відбулись: 24.V.36 в Лавах в. III, 31.V.36 в Лагодіві, 1.VI.36 в Хоросно Старому, 14.VI.36 у Вербичі в Малковичах, 17.VI.36 в Старій Роді, 21.VI.36 в Калужській в Славинці, 26.VI.36 в Житівці, 28.VI.36 в Золочіві, Печенивці в Хароні, 30.VI.36 в Боясмі. Соціально Гітло відбулись: 5.VII.36 у Васильківці, 12.VII.36 в Півнечарі і Драгомирчані, 19.VII.36 в Славинці.

14 липня в. р. Леція Соціально Гітло відправило на вічний спочинок свого члена-основника Володимира Лаврівського у 86 році його життя.

ВОЛОДИМИР ЛАВРІВСЬКИЙ перший подав думку про заснування Українського Сокола у Львові. Тоді він був комісаром старости. Лаврівський склав перший статут, перебривши віршовану австрійського князівства у Львові й добився, що міністерство внутрішніх справ у Відні той статут затвердило. Завдяки йому почало в 1894 р. свою чинність Руханкове Т-во „Соція“ у Львові, що дало початок гітлоу руку на західній українській землі.

З чинности Союзу.

РУХАНКОВЕ Т-ВО „СОКІЛ“ В КОРДОВІ (Аргентина) мало 26 липня в. р. соціально Гітло з нагоди 5-ї річниці своєї чинности. Малою біло 60 активних членів Т-во це в друге по „Прогресі“ організацією серед численної української колонії в Кордові. Було воно засновано в 3-4 половині 1931 р. Вже від перших днів свого існування Т-во виявляло жваву діяльність, що збільшилась в 1933 р. Як на знак александин руханки так і в загально-національній праці влаштування національного сьмі, театральних вистав та усмідженень і об'єднання розпорозонених українських громадин. Тому бажаво успішні ваки Сокола за ознакою в дальній соціально праці.

ГІТЛО „УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ“ В ПАРДУВНІХ мало 6 вересня в. р. Загальні збори, на яких був скічений план руханковий чинности та обрана нова Урава в такому складі: староста — імж. Вал. Моравані, наступний староста — Гр. Яубіа, начальник — Фр. Дюржак, наступний начальник — Гр. Олек. Антоном імж. Вал. Саванці, скарбник — імж. Ю. Сивинський, скарбник — М. Штань, референт здоров'я — д-р К. Мо-

Перші Загальні збори сучасного „Сокола-Батька“ обрала В. Лаврівського на співника Т-ва. Він був русинем соціально діяльним. Ця чинність Лаврівського була не до злодоба тогочасній каді й він був передчасно спешіонований але не залишився в своїй національній діяльності. В 1894 р. видав Лаврівський власним коштом маленький „Календар Соція“ на 1895 р., в якому подав перший збірник українсько-термінологію. Такий самий Календар та „Календар Руської Соція“ на р. 1899. В останньому був поданий перший відручник для пожежних стором та „Устав Сокола соціально товариства“.

Цими збірниками календарями була зроблена на тодішній обставини мислення праці. В 1900 р. Лаврівський склав для відручника до англійських ігор „Коліна“ та „Сатівка“. Цєю працею Лаврівський сарчинився до того, що ми маємо соціально літературу далеко ранішу ніж де-мі наші сусіді.

Хай же конний український руханки в одностію згадає велику, таким словом про діяльність Володимира Лаврівського та відно, побороючі всієї перешкоди, продовжує свою працю на Добро Річного Соціально.

В. КРАБІ СОКІЛЬСЬКИЙ СПОРТОВІ ЗМАГАННЯ відбулись 19 і 20 вересня в. р. на майдані „Сокола-Батька“ у Львові. До легкоатлетичних змагань стали сокола в соціалі (біло 200) в усіх поважаних гітло Краю. Були такі змагання, що відбули вішів із гітло 100 км. віддалення від Львова. Змагання відбулись в такий спосіб:

біло на 100 м. побратимів (фінал виграв Вальчик — 13 сек.),

біло на 60 м. сестер (Чорна — 9,3 с.),

біло на 400 м. сокола (Колочок — 59,8 с.),

біло на 400 м. сокола (Гатул — 1:19 с.),

біло на 1500 м. руханків (Кузь 4:46,8 с.),

біло 5х100 м. при чвасті 7 дружин („Сокола-Батька“

50,7 с.),

стусан кулею побратимів (Семенов — 11,22 м.),

стусан кулею сестер (Орлів — 7,29 м.),

мет диском руханків (Покірні — 29,7 м., поза конкурсом вину Семенов — 36,59),

мет диском сестер (Орлів — 18,16),

скіло у височині руханків (Колочок — 1,68 м.),

скіло у височині руханки (Гатул — 1,22 м.),

скіло у довжину сокола (Чорна — 4,28 м.),

скіло у довжину сокола (Александр — 5,40 м.),

скіло з жердкою (Колочок — 2,93 м.),

мет ратищем мури (Семенов — 29,37 м.),

мет ратищем жінок (Орлів — 20,41 м.).

У відзначенні приймало участь в змаганнях 17 дружин. Серед руханків першество виграла Соція IV у Львові, а серед руханок — Соція — Перевашила.

Найбільшій досвідченям соціально спортові змагань є те, що в них приймало участь дуже багато скіли, що ще вчора обрали та мототили, сьогодні осміли порівняючи значного успіху, а завтра ставуть до дальній праці.

гітло, господар — Д. Кларський і хорунжий Дорожницький. Гітло підготувались до соціально академії для відзначення 5 ліття своєї руханковий чинности.

РУХАНКОВЕ Т-ВО „УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ“ В ПРАГІ по літній перерві відновило свою нормальну руханкову чинність. Сокола в Соціалі підготувались до руханковий академії, що приблизно відбується в Празі 5 грудня в. р. з нагоди V. Стау Союзу. Різном руханки в руханки Т-ва підготувались до заїду в Ліберець на день 23 січня 1937 р.

Члени Т-ва побратими М. Сороз, І. Лозовик та імж. д-р А. Кошоба взяли участь у XI Світовій Олімпіаді в гданьці.

З нагоди 63-ЛІТТЯ НАРОДНИ побратима професора ІВАНА ВОБЕРСЬКОГО, який працює, склав на Українській Майдан у Львові: Соція Українського Соціально на коросном — 59 км, імж. П. Цсар — 30 км. (+50 км), імж. В. Дардан — 20 км, імж. В. Протода — 20 км, д-р Я. Яубінський — 20 км, імж. А. Деркач — 10 км.

OBŠAN: Ivan Baberskyj: Po svätové Olympiádě. — M. M.: Olympijskí myšlenka v Ukrajině. — Vice předs. — Ze života Ukrajinského Sokolstva ve Východní Haléři. — Z činnosti Svazu Ukrajinského Sokolstva za hranicemi.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vychází na základě zápisů kromě členové z prava. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského Sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor MUDr. Jakub Jakubovský. Adresa redakce a administrace: Praha-Letná, Kocoubovská 2. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázivě 5 Kč. Peněžní záležitosti členkou pokrovní správníky 1:70. Závazky za předplatit. Novinová za povolením řed. p. z. č. 106.921/VII—1054. Půlroční pok. čísel Praha 66. Tisk F. Herman v Praze XII, Jagellonská 3.

P. T. Dr. Jan Slayfk,
Praha IV, Loretańska
čís. 8. 109

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ЧАСОПИС СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Лицарі чину.

(В 15 річницю Листопадового походу).

На тлі сучасної галасливої демагогії, скерованої на рівень потопаної в духовій крові будищини, чин для Добра Нації сягає в недосягну височині. Сірі герої чину скромно, але рішуче й непохитно йшли й все будуть іти за голосом власної Національної Правди. Їм байдуже, що засліплені чужими правдами сучасники не лише не розуміють, але часом несповідомо ганьблять їх. Певна як криця віра в перемогу добра над злом дає їм сили не зупинятись на тернистому шляху до Ідеалу аж до останнього удару власного серця.

Таким був чин героїв Листопадового походу 1921 р. Знесилені у збройній невільній боротьбі, пригноблені поразкою та фізично виснажені в таборовому заточенні воєни не могли спокійно чути як ворог криво справляв перемогу на їх Батьківщині. Україна горіла огнем повстання, але ворог підступно своїми червоними плазурами глибоко вписав в увесь живий організм і там беззаставно текла українська кров.

Як могутній магнет з постійною силою притягає неварварське завзято, так нерівний бій на Україні кликав до зброї старих бойців. Півтори тисячі воїнів Армії У. Н. Р. з голими руками, лише з непереможною силою волі віддати все для Батьківщини, стали до боротьби. Герої Листопаду били ворога його ж власною зброєю. Сміливість і завзяття їх переходили межі можливого. Сотні українських борців протягом двох тижнів (а допомогли віддали аж до 6 тижнів)

вели беззаставний нерівний бій з сотнями тисяч ворога.

4 листопаду 1921 р. сонце ясними проміннями освітлює початок чину головної групи українських воїнів, осяявши його майбутню славу на віки вічні. Створили цю славу надлюдські змагання сірих борців на снігом завієних полях України. Лютий мороз загартував їх дух на переживання поза межами болю. Червоні хмари ворога фізично перемогли, але моральна перемога залишилась за 359 українськими лицарями чину. Їх довго й жорстоко катували, а коли вони все ж таки залишились живими та з погордою відкидали ворожі обіцянки помилування — розстріляли 22 листопаду 1921 року в Базарі.

Падаючи до спільної могили — рову, виритої власними руками в напруженні останніх фізичних сил, 359 героїв сконали зі співом національного гімну „Ще не вмерла Україна“...

Їх заклик — душу й тіло положити за свою свободу не заглушили московські кулемети. Тихим відгомном пролунав той спів по всіх українських землях і буде лунати так довго поки облудливу брехню насильників не переможе Українська Національна Правда. Бо сотні полягають — тисячі натомість повстають до боротьби. Українські соколи мають бути в рядах цих нових борців.

Окружний Сокильський здиґ на Станіславівщині.

Пекучимок воєнного, але певного поширення сокильської праці на північ Західних земель свідчать величаві на наші відносини Окружний Сокильський здиґ в Станіславові, що відбувся 6 вересня н. р. Національній волядці та карієті трьох тисяч зарплатних рухонків і рухоничок характеризували цей здиґ. Коли до того додамо, що це був перший більший самостійний виступ нашого Сокильства на Станіславівщині після Світової війни, то так більше нас тішить успіх, як символічно-рухоничий, так і Організаційного Комітету на чолі з відпоручником „Сокола-Ватляка“ шобратинками: д-ром Чорнетом, О. Заславським та Ів. Корчинським.

О 5-й годині ранку рухонники почали спорядковувати площу й трибуна для здиґу, бо шобіно рано було віддати Комітетом площу для користування. Перед 8-ю годинною світанком з різних кімнат на площу сокильської ради, а о 9 годині вже розпочалась Служба Воляд перед установами в кількох рухонниками, рухон-

никами й доростом. О 10 й годині — генеральна проба, яка виявила, що усім здиґу забезпечений.

По обіді трибуна на площі здиґу залопотала. Переважали народні крої селян. О годині 13-45 команда „Поляр!“ Начальник здиґу добр. Заславський оголосив Голові Сокола-Ватляка добр. Івж. М. Хрошнітові, що на площі 47 гектарів з 2035 зарплатними. Голова здиґу здиґ, перейшов перед карієтною колонною сокиль і сокиль. На його призначення пролунали могутні „Гаразд!“ Святю розпочалось. На трибунах 8 тисяч глядачів. Промовили Голова Івж. Хрошніт. Говорить коротко, назавше ставати тількию конститутію завігардом на Стороні Нації. Знову могутні „Гаразд“. Сокильський гімн. Промова д-ра Чорнетки про завдання й цілі Українського Сокильства. У відповідь „Сила“ рознеслась далеко пона площу...

Оркестра зіграли марш. Перед мовою Голови

Русский
Возрастный Пятидесятилетий
Архивъ
№ 2-19592

ниші братерські взаємовідношення не мали впливу рішучі міражі курсу галицької політики, що заперечували українцям право на власний і незалежний розвиток, Українському народові, який у невільній боротьбі страждав матеріальний добробут, але знову здобув незвичайну українську душу, буде належати світле майбутнє й на українських землях повстане могутнє Українське Держава.

Господар Союзу побр. І. Лозовик подав звіт про стан майна, а скарбник д-р Я. Якубівський про грошові справи Союзу. За час від 26. I. до 6. XII. 1936 стан каси Союзу виявився так:

Прибутки:	
Готівка в касі на 26. I. 1936	Кч. 245-10
Поступило на потреби Союзу	2174-—
На пресовий фонд „Українського Сокола“	360-70
Від членів фондаторів пресового фонду	800-—
На Українській вайдан у Львові	100-—
Чеських внески	230-—
Передавати на „Український Сокол“	327-80
Дохід від соціального вечорини 21. I. 1936	244-80
Інші прибутки й внески	923-—
Разом	Кч. 5405-—

Видатки:	
Виплачено старих боргів	Кч. 2276-—
Друк „Українського Сокола“	1710-—
Експедиція „Українського Сокола“	522-—
На Українській вайдан у Львові	150-—
Адміністративні й інші видатки	381-85
Разом	Кч. 5039-85

Залишається в касі на 6. XII. 1936 Кч. 365-15

Зі секретаріату Союзу подав звіт заступник справника побр. Я. Вислюк. Праця Управи Союзу головне базувалась на чинності українських соціального гнізда в МСР, які мають членів чеського гнізда Т-го Українського Сокола в Празі — 94, Т-го в Пардубіцях — 24, Гніздо в Ліберці — 19 і Гніздо в Ржевніцях — 64 (разом з сокол. дорістком), а крім того Сокол має 12 членів фізичних осіб, переважно з бушного Т-го Українського Сокола в Подєбрадцях. Управу Союзу утримувала як з ними так і з Соколом-Батьком належний зв'язок. Крім того провадилась заступництво з Укр. руханковим Т-вом Сокол в Буенос-Айрсі та Т-вом СІЧ у Софії. Рухом підтримувалась зв'язок з чеськими соціального організаціями, але переважно в формі свято-них прийняттів та побачень. Значна увага в заступництві Союзу була присвячена спробам організації активної участі українців на XI Світовій Олімпіаді та влаштування там виставки укр. фізичного виконання, але все це обмежалося для наших руханків лише участю в ролі глядачів та гостей Олімпіади.

Резіліційні комісії в складі інж. Ю. Сивинського, д-ра А. Яковича та М. Сороса перевели реалізу справи скарбника та секретаріату й зайняли все в належному порядку.

Звіт про діяльність Українського Сокола в Празі подав староста Товариства побр. К. Товольський, охарактеризувавши заступничий успішний розвиток руханкової чинності. 21 травня 1936 р. Т-го прийняло затвердженої Земельним урядом в Празі статут, набувши право до ведення праці в ширшому розмахі. До новообраної Управи Т-го ввійшли переважно наша молодь. Молоді члени Управи вже ознайомились з методами праці й в своїй чинності виявляють значну активність. В Товаристві панує бадьорий дух, а кількість його членів все збільшується. Вірадна є справа, що до руханкової чинності став й наша молодь в Підкарпатті. А разом з цим Т-го звернуло до праці в своїх рядах старших і старих українських громадян. Т-го вітає конний здоровий промисл національної активності, а тому з організаційми, що виявляють цю активність бажає співпрацювати. До цього часу Т-го тішилось і тішатиметься тісно співпрацею з Українським Півостром. Руханкова чинність, про яку пререферувалась начальним побр. Фр. Коргоном є докладом активності Т-го не лише словом, але й ділом, яку Т-го хоче поширяти й на інші гнізда Союзу.

Про чинність Українського Сокола в Пардубіцях коротко зreferував інж. Ю. Сивинський. Склад руханків в Пардубіцях цілком відновився від Праги. Носіями в Празі переважно молодь, в Пардубіцях склад руханків творять старші люди — бушні воєни. Більшість з них біди заробітчани, але без огляду на 40—48 годин тижденьової тяжкої праці вони, окрім недільного відпочинку з своєю сім'єю приходять на зранок руханки, щоб сирітати своїм ділом, а тілом надати струнку постать для національного потягу. В руханці в бадьорому товаристві, де панують братерські взаємовідношення, вони знаходять

моральне відраження для переживання невпевненості старої біди — еміграційної буденщини.

В своїй чинності українські руханки в Пардубіцях також перейшли до вищих організаційних форм. 22 листопада 1936 р. відбувся Установчий збор, згідно затвердженого Земельним урядом в Празі статуту Тлоуварного Товариства Українського Сокола в Пардубіцях. Ця діяльність Т-го роботи самостійної природи виступи та провадити свою чинність більш інтенсивно.

Помимо безпосередньої руханкової чинності та участі спільно з чеськими побратимами в громадських виступах Т-го тісно співпрацює з Самопоміччю Українських Емігрантів головне у влаштуванні українських національних свят. Різно ж було зібрано на матеріальну підтримку українських амнестованих політичних в'язнів у Польщі біля тисяч кор. ч.

Звіт з діяльності Українського Соціального Гнізда в Ржевніцях подав староста Гнізда д-р А. Якович. До Гнізда належать кілька педагогічних та виконавчих і переважно студентича молодь Української гімназії в Ржевніцях. В зв'язку з цим і розвиток чинності Гнізда в значній мірі залежить від загального стану гімназії. В минулому шкільному році можна було помітити більше зацікавлення Соціалістичним студентичим двом старших класів гімназії. Як учинці так і учні гімназії в більшості регулярно відвідували зранок місцевого Сокола та разом з чеськими соколами приймали участь в руханкових академіях та вайдах. З них треба згадати про участь в вайді до Радотін 14 червня на повітовій соціалістичній зборі; 21 червня участь в зправах солідарності в вайдах та в боєвих змаганнях на соціалістичному святі в Ржевніцях; 28 червня окремі члени взяли участь в вайді на Словацькому. 20 і 17 вересня, де-ні члени Гнізда здобули друге місце в змаганнях виступаючих Владілом оборони в Ржевніцях. 8 листопада член Гнізда з соціалістичного дорісту побр. Яворський здобув другу нагороду — бронзову медаль за змаганням в вайді (трехбор'яні бій), що влаштував чеський Сокол в Ржевніцях. Крім того соціалістичний доріст гнізда прийняв участь в діточих руханкових академіях чеського Сокола.

Меншою участю Українське Соціалістичне Гніздо в Ржевніцях може похвалитись в Українському соціалістичному святі 7 червня. Це повсякчас малою активністю старших членів Гнізда та дуже слабким зацікавленням Соціалістичним української інтелігенції в Ржевніцях. Та проте на майбутнє треба сподіватись, що студентича молодь сама проявить більшу організаційну активність, а Хваліла Даревича гімназії, що належить розуміти яку фізичного виконання молоді, прагне й в належному доповненні.

Пракувало на Зіаді представника від Українського Соціалістичного Гнізда в Ліберці. Був уповноваженим побр. М. Терлецький, але він з якогось непорозуміння на Зіад не поїхав, за те був на руханковій академії, де він побачити наслідки праці Т-го Українського Сокола в Празі. Там він передав скарбничий звіт Ліберецького Гнізда, з якого видно, що руханкова чинність наших побратимів не зникла. З 19 членів Гнізда — 7, що матеріально найменше забезпечені, добуваючи собі шматок хліба щоденного в шкільних випадках тяжкою фізичною працею, переважно ж зобов'язані навіть цієї праці, не зважаючи дбати про готовність на службі Нації.

По вголосі всіх звітів виникла досить велика дебата, в якій молоді члени Союзу викадали від членів Управи більшої активності в організаційній чинності.

На пропозицію Резіліційної комісії уступничим веруничим органом, дежілью яких вголосі урядової заступничих старости Союзу, уділено абсолютну та виключену повноваження, а начальником Союзу побр. Фр. Коргоном призначено.

До нового складу веруничих органів були обрані: До Управи Союзу: К. Товольський — староста, інж. В. Даревич — 1-й заступник старости, інж. Ю. Сивинський — 2-й заступник, інж. В. Прохода — виконавчий, Фр. Коргоном — начальник, М. Антонович — начальник, Вол. Яков — фізичний референт, М. Якубівський — скарбник, Михайло Юзефович — справник, В. Ключарев — наступник справника, Я. Вислюк, С. Заключинський та В. Прада — запасні члени.

До Резіліційної комісії: д-р В. Васильський, д-р Я. Якубівський та д-р А. Якович — члени, С. Прада та Михайло Юзефович — заступники.

До Суду: інж. Па. Цісар, М. Сорос, Г. Манжуліна — члени, Ін. Лозовик та Мар. Яков — наступники. До плану чинності на майбутнє виключено багато побачень, проектів і змагань, головні з них це: 1. Управу СУСВАКУ має що енергійніше вести проваганду й організаційно української руханкової чинності. Для цього, крім ведення „Українського Сокола“, в багатьох містах

руханкову публікацію, що мала б на меті висколення фізичної вправленості як погодили на службі Надії. Зміст цієї публікації творили б такі розділи: 1. Руханка й фізичне виховання у мужих народу. 2. Сучасний стан руханки й спорту в Україні. 3. Організація руханки й спорту серед слуг. 4. Праця учителя на полі фізичного виховання. 5. Історія українського фізичного виховання згадала та на змігнутій 6. Сказки знову на службі для Добра Надії: героїчні змагання Українських Січових Стрільців, про Сіря і Сані та новітніх Запоріжців, Крути, Демонів та Листопадний похід. 7. Союзники Союзів в Україні: Пластун та з іншими руханковими й спортовими організаціями. Фінансовий референтурі впасти про здобуття засобів на видання публікації. Для цієї цілі інж. Пн. Цесар жертвує 250 кч, та великий інж. В. Дарган, Фр. Коргома, побр. М. Якубовського, д-ра Я. Якубіського, інж. Ф. Мороза, інспек. Політвучильничого, інж. Д. Гуріна, інж. Ю. Свинського, інж. Куліничів і всіх знайомих побратимів, сестер та прихильників Союзів до добровільних донек на це добре діло.

2. Підтримувати всіма можливими засобами розвиток української руханкової чинності за кордоном, намагаючись про потребу виховання кадру руханкових про-

відників для праці на рідних землях. Для цього необхідно урядувати звідси руханків з сильніших гнізд до слабших та стремити до пробудження руханкового життя в усіх осередках української еміграції.

3. Привести підготовку до Красного знам'я Українського Союзів за кордоном в 1938 р., а рівно ж до участі Українського Союзів в X. Всесоюзній зборі в Празі, нахили до того не буде використати для виступу українців як незалежної славянської нації.

4. Всі свої виступи на ширшому славянському або міжнародньому форумі Український Союзів за кордоном має переводити в порозумінні з Союзом-Батьком, як головним репрезентантом українських руханково-спортових організацій на Українських землях. Постійний і тісний зв'язок в чинності викорданого й Красного Союзів та заворукою його успішного розвитку та майбутньої слави.

Після цього оплесками було прийнято надіслати по-адорудження Союзом-Батьком та Почесному Голові Івану Боберському й привітальну телеграму Панові Президентові Чехословацької Республіки.

Відсліднюванню союльського гімну закінчилися У. Зид, що тривав 3 години.

Руханкове Т-во Український Сокіл в Празі.

Для перевірки руханкової чинності та повалу своїх досягнень українському громадянству Український Сокіл в Празі влаштував 6 грудня 1936 р. руханкову академію у великій залі Вишеградського Сокола. Треба віддати належне нашому громадянству, що зважило на цей раз найбільше зацікавлення чинністю Рідного Союзівства. Зала була переповнена. Не бракувало представників всіх політичних переконань. Було також багато гостей — чехів прихильників Українського Союзівського руху. 1-й виступив староста Чехословацької Союзівської Громади (ЧОС) побр. владарник Йозеф Тругларж надіслав братерське привітання, бажючи найбільшого гараду в союльській праці.

Академія почалась наступом вправничих руханків і руханочок в пароворі, що просіявали союльський гімн. Староста Т-ва побр. К. Товомський, вітаючи гостей, коротко озвучив академію й цілі Українського Союзівства та закінчив про досягнення Українського Сокола в Празі.

Далі відбулись вправи руханків на дручнику, руханочок на воручах, потім побратимів на поручах, а сестер

на коні. В порівнянні з минулими виступами наші руханки й руханочки виявили значні досягнення в фізичній вправленості. Особливо помітний успіх у руханочок, які при досить тихих вправах, що вимагали значної кручності й сили м'язів, не забували й на красу рухів. Гарно були переведені ритмічні вправи руханочок, яких зліва бракувало ліпшої музики.

Чудове враження залишила спілка вправи вільноруч сокола і союльок, що уложили побр. Фр. Коргома, з символічними акційченнями — „Не поря, не поря...“ Довго тривалою оплеском була заслуженою похвалою за переведену працю.

Народні танці: конячок, гонак, колодійка, аркан, запоріжці як і завжди закінчувались бурєю оплесків.

Декламация та спів Укр. Акад. Хору були відповідним доповненням до руханкових виступів.

В товариській залі в приятельській веселій атмосфері союльи й гості банували до 3 години ранку.

Так руханкова академія пройшла з новим моральним і матеріальним успіхом, а значиння Українського Союльа в Празі в очах нашого громадянства зросло.

Рахункове Т-во Український Сокіл в Пардубіцях.

Наші союльи в Пардубіцях після 3-літньої скромної чинності перейшли до вишого ступня організаційної діяльності. На Установочній зборі 22 листопада 1936 р. Гніздо утвердилося в Руханкове Товариство, згідно статуту затвердженому Землем урядом в Празі. На дня зборів була обрана Упряма Т-ва в такому складі: інж. Вол. Морданік — староста, Гр. Якубік — заступник старости, Ів. Дорожиславий — виховник, Фр. Дворник — начальник, Гр. Олек — заступник начальника, д-р К. Мосла — заступник виховника й референт здоров'я, крім того 4 дальших членів Упряви, з них інж. Ю. Свинський — справник та 2 заступники й 3 члени

Реквізійної комісії на чолі з головою Мир. Яхном.

Обрання на старосту Т-ва скромного й витривалого союльського виховника інж. В. Морданіка, а на начальника відданого союльській справі побр. Фр. Дворника в авторизації, що руханкова чинність в Пардубіцях буде чим далі тим більше розвиватись.

Товариство підготувалося до гімного відзначення 5-літти своєї чинності влаштуванням за дозволенням Т-ва Українського Союльа в Празі руханкової академії, що враздповідно відбудеться в кінці лютого або в початку березня 1937 року.

Оповістки СУСЗАК'у.

* Все листування для Союзу провадиться надіслати на адресу старости: К. Торопський, Praha XIII., Arbeitova 10.

* Начальником товариства і гнізд Союзу неодмінно подавати списки і числа членів за іти про руханкову чинність на адресу Начальника Союзу: Фр. Коргома, Praha-Libev, Primatevska 80.

* Матеріали й статті для „Українського Союльа“ ласково надіслати на адресу Виховника Союзу: Ing. V. Prochoda, Praha n. Sázavce.

* 23 січня 1937 відбудеться в Ліберці руханкова академія сполучена зі Святком Української Державности, яку влаштує Український Сокіл в Празі та Укр. Союльський Гніздо в Ліберці.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „УКРАЇНСЬКОГО СОКОЛА“

пожертували в веронях чеських: інж. Мр. Біліньський 10.—, Василь Дакти 10.—, інж. Василь Герцел 10.—, інж. А. Дудик 10.—, І. Дотенко 20.—, М. Тератський 20.—, П. Дучманський 10.—, А. Паченко 10.—, Рос. Дашчик 10.—, Іван Прюде 10.—, Місцеві організації респ. селянської молоді в Ясіно 10.—, Іван Паламарчук 20.—, Н. Н. 100.—.

На союльський рух: інж. Вол. Кулінич кч. 50.—.

Справлення друкарської похибки.

В попередньому (7—8) числі „У.С.“ в статті „Олімпійська ідея та українці“ має бути в 1-й шпальці у 22-й стрічці згорі — „старогреческого“ і в 2-й шпальці в 2-й стрічці згорі пишуться — „на романиці“.

OBSAH: Hrdlnove ukrajinského odboje. — Zpráva sloj ukrajinských sokolů v Stanislavově. — První ukrajinská-americká olympiáda. — V. Sjezd Svazu Ukrajinského Sokolstva za hranicemi. — Tělocvičná jednotka Ukrajinský Sokol v Praze. — Tělocvičná jednotka Ukrajinský Sokol v Pardubicích. — Zprávy výboru Svazu.

„UKRAJINSKYJ SOKIL“ vychází na začátku měsíce hranič hranic Svazu a vydávájí Svaz Ukrajinského Sokolstva za hranicemi. Odpovědný redaktor MUDr. Jakub Jakubivský. Adresa redakce a administrace: Praha-Letná, Korynovská 2. Předplatná 10 Kč ročně, jednorázová 1 Kč. Peněžní zálohy došlečkou nebo v hotovosti 10/27. Zašleme v na požádání. Novinová služba poskytnuta bez p. a t. č. 106.921/VII—1034. Poštovní pošt. číslo Praha 66. Tisk F. Herman v Praze XII., Jagellonská 8.